

ČAJ

Pro chvíle pohody

LISTOPAD 2016

Časopis Autorů Jičínska

Zde leží Jiří Wolker,
básník, jenž miloval svět
a pro spravedlnost jeho šel se bít.
Dřív než moh' srdce
k boji vytasit,
zemřel – mlád dvacet čtyři let.

Jiří WOLKER

122

Vážení čtenáři,

listopadovým hostem ČAJe se stal sám **Jiří Wolker**,
ale především město Prostějov
a studenti semináře tvůrčího psaní
na Gymnáziu Jiřího Wolкера v Prostějově.
Za všechno může moje dovolená, když jsem s manželkou Lad'kou
zavítal do úrodného moravského kraje.
Doufal jsem, že se setkám s nesmrtelným básníkem
a jeho následovníky. A nemýlil jsem se.
Jiří Wolker tady stále žije, ačkoliv,
jak napovídá úvodní epitaf „zemřel mlád dvacet čtyři let.“
Omyl, nezemřel.

V ČAJi jej zastupují autoři z místního gymnázia,
a to **Michal Marek** (povídka „Dcera“),
Petra Reiterová (povídka „Kamilku?“)
a **Klára Valentová** (povídka „Deník.“)
Bohužel ČAJ není nafukovací, prostor by si se svými povídkami
zasloužili i další autorky a autoři.

Rozhovor poskytl vedoucí semináře tvůrčího psaní **Michal Marek**.
Přiznal se, že : „**Prostějov je moje srdeční záležitost.**“

Já jsem přidal pojednání o knize
„**PROSTĚ JO. V tomhle městě žijeme.**“

Tvorbu domácích jičínských autorů zastupují
nové básně **Václava Teslíka**.

Doufám, že jsem Vás inspiroval k cestě do Prostějova.

Váš

Václav

HOST ČAJe:

AUTOŘI ZE SEMINÁŘE TVŮRČÍHO PSANÍ Z GYMNÁZIA JIŘÍHO WOLKERA V PROSTĚJOVĚ

Seminář má počátek v září 2005 a konec v nedohlednu.

„Seminář je otevřený studentům a mladým autorům ze širokého a dalekého okolí. Píšeme poesii i prózu, vydáváme sbírky povídek i básní, účastníme se literárních festivalů a autorských čtení a hlavně píšeme, protože nás to baví.“

Více se o nás dozvíte na: <http://tps.kvalitne.cz/> !

Přidávám i jednu fotografii z akce, kterou v rozhovoru zmiňuje Michal Marek. Je na ní (zprava) studentka semináře tvůrčího psaní Petra Reiterová, Michal Marek, slovenský básník Vlado Janček, básník a překladatel Ondřej Mrázek, Vratislav Brabenec a Marína Mrázková.

WOLKRŮV PROSTĚJOV

Nevím, jak vy, ale já mám město na úrodné Hané spojeno s jménem básníka Jiřího Wolкера. Nakonec letos v červnu se zde konal již 59.ročník Wolkrova Prostějova (<http://www.klubduha.cz/wp/>). Bohužel jsem do města zavítal o něco později, takže jsem viděl jen zapomenuté plakáty na vývěsních plochách zvoucí na již zmíněný proběhlý festival, ale genius loci prostě v Prostějově existuje. Jiří Wolker v nadživotní velikosti bdí v parku, najdete jej na domě, kde se narodil a žil, je zde umístěna busta. Hrob najdete na místním hřbitově, ale stačí navštívit i nedaleký Svatý Kopeček, kde Jiří Wolker zanechal svoji stopu.

A to nemluvím o stále expozici "Jiří Wolker - život a dílo" v Muzeu Prostějovska v Prostějově, kde se prostřednictvím expozice PhDr.Marie Dokoupilové dozvíte o životě a díle autora "Hosta do domu" či dalších sbírek dozvíte prakticky všechno.

V Prostějově najdete také Gymnázium Jiřího Wolкера. Školu navštěvoval a úspěšně ji dokončil, aby dále pokračoval ve studiu na Právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze (1919).

A právě místní gymnázium není jen formálním nositelem jména slavného básníka. Existuje zde totiž od roku 2005 nepovinný předmět tvůrčí psaní (<http://tps.kvalitne.cz/>). Na svých stránkách říkají: "Seminář je otevřený studentům a mladým autorům ze širokého a dalekého okolí. Píšeme poesii i prózu, vydáváme sbírky povídek i básní, účastníme se literárních festivalů a autorských čtení a hlavně píšeme, protože nás to baví."

Autoři vydávají svůj "Literární časopis Tvůrčího psaní Gymnázia Jiřího Wolкера LITRÝNA" a významným počinem bylo vydání knihy "PROSTĚ JO. V tomhle městě žijeme." Kromě toho gymnázium vydává svoje "Wolkroviny". Duchovním otcem tvůrčího psaní je Mgr. Michal Marek.

A tak jsem si řekl, že by bylo dobré podívat se na veškerou prostějovskou činnost podrobněji. Oslovil jsem zúčastněné a v dnešním ČAJi, tak můžete najít moje povídání o zmíněné knize, rozhovor s autorem a kantorem Michalem Markem a hlavně ukázky z děl prostějovských studentů. Škoda že jich nelze uveřejnit víc.

Takže Jiří Wolker prostřednictvím těchto počínů stále žije.

Myslím si, že Jiří Wolker by měl velkou radost.

Václav

PROSTĚ JO. V Tomhle městě žijeme.

Vydalo Gymnázium Jiřího Wolker v Prostějově v roce 2009.

Celkem 6 autorů se představuje v deseti povídkách autorek a autorů semináře Tvůrčího psaní při Gymnáziu Jiřího Wolker v Prostějově. Představené texty se odehrávají přímo ve městě nebo jeho bezprostředním okolí, navozují tajemnou atmosféru, prostě navazují na dílo zdejšího slavného rodáka Jiřího Wolker, aby dokázali, že Wolker zanechal nesmazatelnou stopu v tomto městě. Vždyť nás o tom přesvědčuje již povídka "Dcera". Tajemný dopis a pátrání vyústí v šokující odhalení.

Všichni autoři (Ladislav Čech, Tomáš Hudeček, Michal Marek, Petra Reiterová, Lenka Sovíková a Klára Valentová) prokázali, že na tvůrčí psaní nechodili nadarmo. Těžko vybírat nebo hodnotit, neboť v souboru nenajdete vysloveně slabý příspěvek tzv. jen do počtu. Právě naopak. Konkurence textů je velká. Mně osobně se nejvíc líbila povídka "Kamilku?" Příběh nedostavěného domu, vztahu mladšího bratra ke švagrové Soně, která se stává vdovou. Citlivá sonda do života mladého muže, jeho vyzrávání a postupného chápání světa, s jeho omyly i nedostatky.

Tajuplná je povídka "Jako obvykle", kde dojde k sesunu komunikace a objevení neznámé chodby, ale co tomu předchází. A povídka „Deník“ vyústí v požár domu na kraji Prostějova. Kriminalisté sice uzavřou celé vyšetřování jako požár vzniklý od petrolejové lampy, ale čtenáři se dozví, jak to doopravdy bylo.

K čemu může posloužit popel z urny se dozvíte v povídce „Stačí zařadit“, ale nechci jmenovat všechny příspěvky. I když by si to zasloužily.

Zaujalo mě i objevování nových slov, například v povídce "Dcera" na str.7 "smradlafson".

Jsem rád, že hned trojici povídek z této knihy můžu díky laskavosti autorů uveřejnit v tomto ČAJi. A co napsat na závěr. Použiji úryvek z knížky - na str. 72 se v povídce "Komteska" píše: „Příběhy jsou závislé na tom, kdo je vypráví ...“

Myslím si, že mladí autoři z Prostějova vyprávět umí, necht' jim jejich nadšení a talent vydrží, abychom se s jejich tvorbou setkávali i na pultech našich knihkupectví.

Václav

„Prostějov je moje srdeční záležitost.“

ROZHOVOR – MICHAL MAREK

Hlavním organizátorem semináře tvůrčího psaní na Gymnáziu Jiřího Wolkeru v Prostějově je Mgr. Michal Marek. Kontakt na něj jsem získal hlavně díky knize „PROSTĚ JO. V tomhle městě žijeme.“ Jsem rád, že jej můžu blíže představit a zároveň vyzpovídat v našem časopise.

- Můžete se čtenářům blíže představit. Jste rodilý Prostějovák? Jak jste se dostal k literatuře?

Narodil jsem se v Prostějově, celý život zde žiju a můžu říct, že jsem lokální patriot. Dostat se k literatuře zní trochu jako dostat se na vysokou, nebo dostat se k penězům, ale je pravda, že ta otázka má něco do sebe. Dnes se „k literatuře“ spousta lidí těžko dostává přes audiovizuální lákadla moderního světa. Co se týče čtení, byly pro mě spouštěcím momentem jedny letní prázdniny, bylo mi myslím 16 let. Předtím jsem četl detektivní romány Dicka Francise a u třinácté z nich jsem pochopil, že ty knihy jsou jedna jako druhá. Tak jsem šel do knihovny, a protože jsem už tehdy měl moc rád angličtinu, půjčil jsem si hromádku angloamerických klasiků. Byl tam Wilde, Poe, Salinger, Saroyan a několik dalších. Knihy jsem zhltnul a díky nim se mi otevřel nádherný svět literatury.

Co se týče psaní, to začalo snad někdy na základní škole, kdy jsme s kamarádem psali po cestě na školní výlety jakési variace na povídky Šimka a Grossmana. V prváku na vysoké jsem pak v rámci přípravy na zkoušku z lexikologie začal trochu experimentovat se slovy a pustil se do různých poetických forem. A taky začal psát povídky.

- Jak vznikl nápad organizovat tvůrčí psaní na gymnáziu?

Když jsem v roce 2004 na GJW nastoupil jako učitel, byla ve škole tradice předvánočních literárních posezení. Jmenovalo se to Literární čajovna a bývalo to večer v budově školy. Šlo o setkání studentů a učitelů, popíjel se čaj, hrálo se na kytary, pár studentů přečetlo něco ze své tvorby. Byla tam příjemná atmosféra a při té příležitosti jsem se bavil s kolegou češtinářem o tom, proč někdo z češtinářské sekce nenabízí nepovinný seminář tvůrčího psaní. Jako bázi, kde by se mohli mladí lidé se zájmem o literaturu setkávat a povídat si. O tom, co čtou a taky o tom, co třeba zkouší napsat. Tam se asi ten nápad zrodil.

- Měl jste ihned podporu školy nebo to chvíli trvalo než „ledy

roztály“ ?

No, ono to bylo ještě trochu jinak. Den po zmiňovaném literárním dýchánku si mě k sobě zavolal tehdy čerstvě nastoupivší ředitel školy. Řekl mi, že se doslechl, že jsem se vyptával, proč škola nenabízí studentům seminář tvůrčího psaní. A dodal, že se pletu, že takový seminář škola nabízí. Tvářil jsem se zmateně a zeptal se, kdo ho učí. No a pan ředitel se usmál a řekl, „přece vy, pane kolego“. Tak to tedy začalo a o podpoře školy nelze pochybovat. Máme spoustu prostoru i svobody.

- Jaký byl zájem? A je těžké přesvědčit studenty, aby začali psát, nebo se hlásí sami?

Na tvůrčí psaní se nikdy nestály fronty a nikdy nebylo přeplněné lidmi. Myslím ostatně, že je to dobře. Počet studentů v semináři se pohybuje kolem sedmi až deseti lidí. Máme výhodu, že jsme velká škola, máme 700 studentů, takže ta desítka zájemců se mi zatím pokaždé podařila najít. Nemá smysl někoho přesvědčovat, nebo lámat.

- Když někdo dělá nějaký sport je to považováno společností jako něco normálního. Platí to i pro psaní? Vzpomínám si, že třeba v seriálu Panoptikum Města pražského padla věta „může normální chlap psát poezii?“

Ano, básník Richard Boryna a jeho „stín noci“. Těžko říct, jestli vůbec někdo „normální“ může psát poezii, nebo se věnovat autorskému psaní obecně. To bychom se taky rychle mohli zamotat do debaty, co je „normální“ a co je „běžné“, zaměňování těch dvou slov mě vždy dráždilo a myslím, že by se mezi nimi mělo důsledněji rozlišovat. Psát asi není běžné, ale normální to podle mě je. Víte, ony i ty dvě sousedky, které si před samoobsluhou povídají o lidech z ulice, chlapi v hospodě, nebo dědečci vyprávějící vzpomínky z dětství vlastně taky vytvářejí příběhy. Jen jim nedávají písemnou podobu.

- Sledujete v rámci semináře třeba literární časopisy?

Literární časopisy programově nesledujeme. Spíše si hrajeme s žánry, jazykem, dopouštíme se literárních parodií a snažíme se tvůrčím procesem bavit. V mém semináři je minimum teorie a čtení, hodně mluvíme a píšeme.

- Kniha „PROSTĚ JO. V tomhle městě žijeme“ je asi vrcholem vašeho snažení v tvůrčím psaní. Sešla se ta správná parta? A jak kniha vznikala? Bylo těžké najít sponzory?

Určitě se sešla správná parta. Seminář fungoval v té době už několik let,

byla to vyzrálá skupina nadaných lidí s chutí psát. Na začátku sice moc nevěděli, co po nich chci, čekal jsem na texty a nicl se nedělo. Tak jsem se rozhodl napsat jako vzorek povídku Dcera, která se všem líbila, a trvali na tom, že jí sbírku otevřeme, což se nakonec stalo. Sponzora sehnal pan ředitel, který nám moc fandí a snaží se, aby škola měla širokou nabídku všemožných aktivit – od semináře astrofyziky, přes nepovinnou čínštinu až po mé tvůrčí psaní.

Rok 2009/2010, kdy kniha vyšla, byl ostatně velmi plodný. V rámci spolupráce s Literárními novinami mě a ještě jednu studentku semináře pozval redaktor, básník, překladatel a teď už i můj kamarád Ondřej Mrázek na autorské čtení na festival Mezi ploty. Akce pokračovala v kavárně ve Vršovcích, přidala se k nám i legenda českého undergroundu Vráťa Brabenec, četl s námi některé své texty a samozřejmě nás doprovázel nás na saxofon. Bylo plno a lidem se to myslím moc líbilo. To bych nejspíš označil za „vrchol našeho snažení“.

- Dneska už většina autorů ze vzpomínané knihy vystudovala vysokou školu, ale studovali v oborech blízkých literatuře? A věnují se psaní dál? Určitě by bylo škoda, kdyby literaturu pověsili na hřebík?

Hřebíky jsou, zdá se, bohužel zcela ověšené. Jeden z autorů šel studovat žurnalistiku, ale i on od ní nakonec zběhl k archeologii. Jinak jsou mezi dalšími bývalými frekventanty semináře právníčky i farmaceutky, ale dnes už píšou málo, nebo vůbec. Seminář tvůrčího psaní však nemá vyrábět spisovatele, to není jeho cílem.

- A máte čich na ty správné talenty? Nebo vás občas někdo překvapí, o kom jste si původně nemyslel, že by mohl být dobrý autor?

Nedá se paušalizovat, rádi píší introverti i extroverti. Ty druhé je třeba trochu korigovat, což je dráždí a krásně se hádají. Introverti pak mají možnost získat sebevědomí a odvahu vystoupit ze své ulity a vstoupit do výraznější interakce s okolím. Vymámit z uzavřeného mladého autora nějaký text je obzvláště ze začátku velmi náročné. Talent se nedá vyčuchat, ačkoli kolegové češtináři mi čas od času dají tip na někoho, kdo by se do semináře hodil.

- Můžete nám představit časopis LITRÝNA?

Literární obšťastník do každé hodiny LitRýna je takové neperiodické periodikum, ve kterém ostatním studentům školy dáváme k přečtení něco z toho, co členové semináře napsali. Je tedy zaměřen primárně dovnitř školy a nemá jinou ambici, než že si to třeba někdo o přestávce přečte a v ideálním případě se k nám i přidá, bude-li chtít. „Časopis“ je tedy

skutečně nadsázka, nemá redakci a je to spíš několikastránkový leták, který vysázím a vytisknu, když mám dost materiálu a hlavně času. Ale i tak se kdysi literatura šířila.

- A co Wolkroviny?

Školní časopis je takový zvláštní fenomén, který stojí a bohužel i padá s jedním dvěma studenty, kteří se jeho vydávání obětují a postaví kolem sebe nějakou redakci. Vznikne, rok dva běží a pak s jejich odchodem na vysokou školu zanikne. Následuje třeba rok pauza a objeví se další. Je to takový cyklus. Ted' mě napadá, že možná by se spíš měl jmenovat Fénix 9

- V knize jsou i vaše zdařilé povídky. Píšete dál? Vydal jste nějaké knihy nebo publikujete časopisecky?

Píšu dál, ale málo. Klasicky do šuplíku. Pro radost svou a několika málo svých přátel.

- A máte čas na čtení? Kdo je vaším oblíbeným autorem? Předpokládám, že Jiří Wolker?

Wolkerem bych asi nezačal, ale mám ho rád. Na málokoho se podařilo naplácat tolik legend, polopравd a ideologických zkreslení. Myslím ale, že třeba některé básně z jeho pozůstalosti jasně dokazují, že šlo o fenomenálního básníka. Jinak z poezie rád čtu Skácela, Mikuláška, a když mám chuť, ponořím se do Holana. V próze pořád dokola žasnu nad povídkami Hemingwaye a Čechova. Ted' nedávno mě zarmoutil odchod Umberta Eca. Stejně jako několik let nazpět Jana Balabána, kterého jsem považoval za nejlepšího českého prozaika té doby. Z českých autorů mě docela baví styl Miloše Urbana a uznám, že Žitkovské bohyně se Kateřině Tučkové taky náramně povedly. Docela intenzivní letní zážitek bylo i Do tmy Anny Bolavé. Mám rád ale i mnoho dalších žánrů, třeba sci-fi. Taký jsem velkým fanouškem Sherlocka Holmese. No a nesmím zapomenout na Jaroslava Haška, se kterým jsem měl začít, protože pokud je někdo můj oblíbený autor, tak je to právě on.

- Jestli se nemýlím, máte aprobaci i z anglického jazyka. Jak moc jsme se zlepšili ve výuce cizích jazyků obecně?

Je to zvláštní, učíme se tady čtvrt století intenzivně anglicky a přece se nezdá, že by Češi měli pověst těch, se kterými se bez problému v angličtině domluvíte. Myslím nicméně, že ke zlepšení výuky došlo. Ale asi jak kde. Student odchází ze střední školy s maturitou na poměrně nízké úrovni, ale něco přece jen umí. Problém vidím v tom, že pak nemá šanci cizí jazyk dál používat, konzumuje ho maximálně tak pasivně na internetu, ale mluvit

nemá s kým. Ani pracovních pozic, kde je angličtina denním chlebem, není mnoho. O výuce cizích jazyků na vysokých školách skoro ani nemá cenu mluvit, jak mi potvrzují moji bývalí studenti. Jazyk potřebuje v člověku žít, jinak uvadá a chřadne. Což ostatně neplatí jen pro cizí jazyky, ale i pro jazyk mateřský.

- Myslíte si, že je vhodné, aby se děti na základní škole učili dva cizí jazyky? Nebylo by vhodnější naučit se jeden jazyk pořádně a druhý třeba jako nepovinný předmět pro ty talentovanější?

Co je to pořádně? Myslím, že dva cizí jazyky jsou v pořádku, můžeme se bavit od jakého věku. Jiný problém je katastrofální nedostatek kvalitních učitelů (nejen) jazyků ve školství. Pokud někdo má vysokou školu, umí dokonale cizí jazyk a navíc je aspoň trochu schopný, tak je malým zázrakem, když se rozhodne dlouhodobě realizovat ve školství. Dva cizí jazyky tedy určitě ano, ale pouze pokud jsou vyučovány kvalitně a s jasnými cíli. Studium jazyka totiž nepřibližuje člověku jen jazyk samotný, ale i historii, kulturu a způsob myšlení dané země. A to je podle mě nesmírně důležité a žádoucí.

- Máte v Prostějově a okolí svoje oblíbená místa, kde se necháváte inspirovat pro svoje literární plány?

Prostějov je moje srdeční záležitost. Většina mých vrstevníků se dávno odstěhovala do Olomouce, nebo do Brna, ale já zůstávám. Někdy s nadsázkou říkám, že Prostějov je nejmenší padesátitisícové město na světě. Je to ráj supermarketů, máme zde nejvíc prodejní plochy na jednoho obyvatele v ČR. Jedno kino, jedno divadlo. Městská knihovna pod mladým ředitelem funguje skvěle. Je to ale prostě taková klidná víska s vymoženostmi města. Podívat se na ni snažím v poslední době i prostřednictvím svého dalšího koníčka - časosběrných videí - a má to docela úspěch.

- A závěrečná otázka: Co by na to všechno vaše záslužné snažení řekl Jiří Wolker? Mimochodem nezlobí se na vás, když jste o něm v povídce „Dcera“ vyzradil jeho hříchy?

O Jirkových hříších se v Prostějově tradují úplné legendy, takže nemyslím, že bych něco v rámci své literární mystifikace vyzradil. Wolker byl homo politicus, takže naše sdružování do skupinky psavců by se mu snad líbilo. Stejně jako to, že se tak děje ve škole, která navzdory režimům stále nese jeho jméno.

Děkuji za rozhovor.

Václav

Michal MAREK: Dcera

Na chodníku se válel hnusný opilý chlap. Obloukem jsem jej obešla a přidala do kroku. Sníh mi křupal pod nohama rychleji a rychleji. Hnusní chlapi!

„Po ulicích se válejí jen chlapi, protože ženský na to nemají čas,“ říká vždycky mamka, když projdeme kolem nějakého bezdomovce. Asi má pravdu. Já houlmesy nemám ráda. A už vůbec je nemíním čuchat, když jdu na hřbitov. To teda ne.

Začínalo zase sněžit, a protože jsem byla od smradlafsona už daleko, zpomalila jsem, zvedla hlavu, přivřela oči, nastražila řasy a chytlo se mi na ně několik vloček. Zamrkala jsem, ale nezbavila jsem se jich. Nechtělo se mi vytahovat ruce z kapes, tak jsem nechala oči zavřené a zastavila se úplně. Znáte to, když někam spěcháte, nemůžete přemýšlet. Čím jdete pomaleji, tím líp a hlouběji se dá přemýšlet.

Anebo vzpomínat.

Loni o Vánocích jsme byly s mámou u babičky na vesnici a napadlo tolik sněhu, že se nedalo vyjít ven. Sousedí, kteří se předtím dorozumívali zásadně voláním přes plot, si navzájem telefonovali, babička pořád opakovala, že se v neděli nedostane do kostela a za co že jí pánbů trestá, a máma měla zrovna hodně práce. A právě tehdy, kdy už jsem se bála, že se unudím k smrti, mě napadlo podívat se na půdu a trochu si to tam prohrabat. Dělávala jsem to jako malá holka, než na to máma přišla a zatrhlá mi to. Prý je to nebezpečné. Ale já věděla, že pár pokladů k prozkoumání se tam určitě ještě najde. Oblékla jsem si svetr, vzala baterku a v nestřežené chvíli proklouzla na půdu. Malá holka už totiž nejsem. Máma mi to zakázala před třemi roky. A to mi bylo jedenáct. A výslovně řekla, že půda je moc nebezpečná pro „malý holky“. Takže teď, když jsem velká, to už prostě nemůže platit. To je snad evidenční, ne? To musí být jasné každému.

První co jsem na půdě zjistila, bylo to, že je tam zima. Šla jsem tedy raději rychle na jistotu – k velké dřevěné bedně, která nikdy nezklamala. Otevřela jsem ji a chystala se začít s výzkumem, ale baterka mi překážela. Chtěla jsem ji položit na jeden z trámů tak, aby svítila dovnitř bedny, ale když jsem na trám posvítila, všimla jsem si dlouhé široké praskliny, která se táhla skoro po celé jeho délce. Světlo z baterky přes prasklinu přelétlo a uvnitř se něco zabělalo.

Zaměřila jsem se na to místo a zjistila, že je tam napěchovaný nějaký papír. Opatrně jsem ho vytáhla a zjistila, že je to několikrát na délku přeložený dopis. Starý, moc starý dopis. Klidně třeba sto let. Koukala jsem na něj překvapeně a rychle ho na kolena narovнала. Posvítla jsem si na přední stranu a zjistila, že je zdobeným, napůl vybledlým inkoustem adresován Kláře Rastenové. Vykulila jsem na to jméno oči. Klára Rastenová jsem já!

Když jsem došla až ke hřbitovní bráně, z jemného sněžení se už stala pořádná chumelenice. Na hřbitově nikdo nebyl. Nebylo divu, v takovém počasí. A moc se to nezlepšovalo – spíš naopak. Padaly teď velké vlhké vločky, tak hustě, že přes ně nebylo vidět víc než na několik metrů. Foukal nepříjemný vítr, nijak silný, ale takový otravný. Kamenná dlažba mi pod nohama klouzala, na chvíli jsem se zastavila a poslouchala hřbitov. Byl celý bledý a nedýchal. Ani ta sněhová bouře, která ho vytrvale fackovala, jej nevytrhla ze zadumané důstojnosti. Na počasí mu nezáleželo a já si uvědomila, že mně v tu chvíli taky ne. Za chvíli sníh přestal padat a z větru se stal nevinný fňukálek. Jak rychle se můžou věci změnit. Oprášila jsem sníh z kabátu a vykročila ke svému cíli. Byla jsem blízko a trochu jsem se bála.

Ten dopis mi pak neustále dělal společnost, brala jsem ho s sebou všude a pořád dokola ho četla. Nikomu jsem neřekla, že ho mám. Mamka by se zlobila, že jsem byla na půdě a holky ve škole by si myslely, že jsem trapná. Ale já nejsem trapná. Trapný jsou vony. To ví každý.

Záhadu s adresátkou dopisu jsem rozluštila ještě ten samý den, kdy jsem dopis našla. Babička stála u okna a nadávala na počasí. Vyrušila jsem ji otázkou, i když mi při tom bylo všelijak.

„Babi?“

„Ano, Kláři?“ odtrhla babička konečně oči od toho „bílého pekla“ za oknem, jak metrologickou situaci sama popisovala.

„Jak se... jmenovala tvoje maminka?“

Babička se zamařila. Stejně jako tenkrát mamka, když jsem se jí ptala na něco z minulosti naší rodiny. I když, rodiny... Naše rodina – to jsem jen já a mamka. A babička. Nemám žádné tety, sestřenice, sestru. Někdy bych chtěla sestru. Ale aby nebyla trapná jak holky ve škole. To bych radši sestru nechtěla. Mamka mi tenkrát řekla, že se jednou všechno dozvím, až budu starší. Tím mě

ale hrozně polekala. To bude nějaký masakr asi, když se to nesmí říkat dětem. Tak jsem se už na to radši neptala. I když už jsem starší.

Babička mi toho taky moc neřekla. Ale to důležité jsem se dozvěděla.

„Tvoje prababička se jmenovala Klára, jako ty,“ řekla s takovým rozrušeným úsměvem a pohladila mě po hlavě, jako bych byla nějaká malá holka. To si mohla nechat.

„Ale netrap si s tím teď prosím tě hlavu. Až budeš starší, tak...“

Zase ta stará písnička. Až budu starší, až budu starší! Až budu starší než kdo? Až budu starší než ona? Až mi bude sto let? Nebo co?

Ale hlavní bylo, že jsem zjistila adresátku toho starého dopisu. Nechtěla jsem ho otvírat přes den, aby mě s ním mamka ani bábi neviděly. Nechala jsem to až na večer, do postele. S baterkou. Pod peřinu. Já tak čtu. Je tam krásně vedro a čas od času musím „vyvětrat“. Zhasnu baterku, protřepu peřinu, chladný vzduch zastudí na rozpálené tváři... Já ráda čtu pod peřinou, víte? A není to trapný. I když jsem to radši nikomu neřekla. Až teď vám. Tak to nikomu neříkejte, jo?

No ale teďka je důležitější asi ten dopis.

Milovaná Kláro, mé děvčátko,

když píše tento dopis, srdce mi buší až v někde krku, jako by chtělo vyskočit z těla ven a podívat se na ten prohnitý svět. Naše odloučení mne trýzní a nemohu jej již déle snést.

Můj nadcházející pobyt v Praze postaví mezi nás dva vysokou hráz, jež se bude dál a dál zvětšovat, až se stane nezdolnou. Stále po Vás toužím, leč rozum začal z naší lásky ukusovat sousto za soustem. Rozum, který velí vzdáti se Vás se cítí a upřímně. Věřte, že při psaní těchto řádků krvácím. Učiniti to rozhodnutí bylo věru těžké. Prosím, odpusťte mi. Vím, že jednou to dokážete.

Sbohem, děvčátko, sbohem, má milá, sbohem, obraze spanilý,

Váš J.

Přečetla jsem ten krátký dopis několikrát. Každé slovo jsem si prohlížela, nad každým jsem přemýšlela. A taky jsem si říkala, že prababičku ten J. musel pěkně ranit. Vypadá to jako krásná slova, ale v podstatě jsou to jen kecy. Chlapi jsou takoví, máma to říká. Mažou med kolem huby a nakonec stejně prásknou do bot. To nevím přesně, co znamená, ale jasný je, že chlapům se nedá věřit. Jsou to blbci. To si pište!

Hřbitov byl zamyšleně bílý a najednou jakoby všechna ta tušená smrt zmizela a ve vzduchu se vznášela naděje, život a spokojená únava. Zpomalila jsem a začala se u jednotlivých náhrobků zastavovat. Četla jsem všechna ta cizí jména a snažila se uhádnout, jací ti lidé asi byli. Jak vypadali, jestli byli tlustí nebo hubení, jestli měli rádi kočky... Já je teda ráda nemám. Holky říkají, že jsem divná, že nemám ráda kočky, ale já myslím, že divný jsou ony. To je jasný.

Hádala jsem podle jmen. Říkala jsem si, jestli třeba taková paní Smékalová sebou nechala celý život smékat, pan Kozák jestli uměl jezdit na koni, pan Rybníček jestli uměl plavat, manželé Stejskalovi jestli byli mrzouti, jaké vlasy měla asi paní Kučerová, kolik párů bot paní Pokorná, jestli měli Růžičkovi rádi kapustu, jak často chodil pan Kříž do kostela, jak velká byla paní Malá, jakou měli asi manželé Tišší domácnost, jestli si paní Pravá opravdu vzala toho pravého, jestli slečna Šťastná byla šťastná, jak se asi leží paní Hruškové hned vedle pana Jablonského, co měl z češtiny pan Jáchim, kolik znala vtipů paní Frková, jaká byla paní Bláhová, jestli paní Žákové někdo poradil, jak se správně rozhodovat...

Dopis jsem měla už skoro rok, když se všechno změnilo. Už jsem ho znala nazpaměť, tam a zpátky. Několikrát jsem ho chtěla na mámu vytasit, ale nějak jsem k tomu nenašla odvalu. Tak jsem pořád čekala, až budu ještě větší. Taky jsem se bála, že mi ho máma vezme.

Pak nám jednou ve škole naše protivná brejlatá češtinářka s drdolem rozdala nějaké básničky. Říkala, ať si je doma jako dobrovolný domácí úkol přečteme. Když zjistíte, kdo je autorem, dostanete plusko. Pche, plusko. Seděla jsem vedle Tomanové. Normálně sedím vedle Jarči, jenže ta nebyla ve škole. Jarča je jediná, která je docela málo trapná. Taky nemá ráda kočky. Ale zase má bráchu.

Tomanka je taková šprtka, navíc má na tom svým špinavým růžovým pouzdru koťátka. To je fakt trapný. Nikdo vedle ní nechce sedět, tak hned využila možnosti a přivtěřila se. Já už jsem ale fakt moc stará na to, abych se s někým hádala, tak mi to bylo jedno. Vzala jsem dobrovolný domácí úkol, přeložila jsem ho a chtěla ho po vzoru spolužáků po cestě ze třídy vyhodit do koše, ale ještě předtím, než se papír zavřel, všimla jsem si dvou slov vedle sebe.

Obraze spanilý. Srdce se mi rozbušilo a do hlavy se mi nalila krev. Seděla jsem tam, zrudlá, neschopná se pohnout. Úplně vykořejená. To přece není možný! Tomanka na mě koukala, málem jí to hnusný pouzdro vypadlo z ruky.

„Co se děje?“ zeptala se nechápavě.

Tím mě trochu probrala.

„Nic... nic,“ otevřela jsem přeložený papír.

Sbohem, děvčátko, sbohem, má milá, sbohem, obraze spanilý. Bylo to tam celé! Po chvilce zaraženého mlčení se konečně našlo nějaké smysluplné využití pro Tomanovou.

„Nevíš, kdo to napsal?“ ukázala jsem jí papír.

A ona mi to řekla.

Hra se jmény na náhrobcích mě už přestala bavit. Chvěla jsem se, ale nebylo to zimou. Dostala jsem vážně strach. Byla jsem zmatená, netušila jsem, co to pro mě všechno znamená. Co to znamená pro mámu, pro babičku. Jen jsem věděla, že tam přece musím dojít. Zastavila jsem se v uličce, na jejímž konci byl můj cíl. V očích namáhaných palčivou bělostí sněhu všude kolem jsem ucítila slzy. Začaly pomalu stékat po chladem zrudlých tvářích. Muselo to být tím větrem. Trapnej vítr.

Doma jsem si tu básničku četla pořád dokola. Poprvé mě napadlo, že dobrovolný domácí úkol může být k něčemu dobrý. Byla ale hrozně smutná. Nejvíc mě přitahovala ta pasáž z mého dopisu a pak taky verš „ten dopis byla největší bolest a největší sten“. Z toho jsem byla úplně pať. Bylo mi jasné, že tu největší bolest a největší sten mám zamčený v šuplíku. Nevěděla jsem, co dělat. No, a pak přišla ta exkurze.

V rámci další hodiny češtiny jsme šli na návštěvu do muzea toho básníka. Je to u nás na náměstí, kousek od školy. Byla jsem úplně nepříčetná, nemohla jsem spát, jak jsem se těšila. Kdyby mi řekli, že jestli tam půjdeme, budou muset zrušit Vánoce, bez rozmýšlení bych na to kývla. Uvidím tam jeho fotky. Snad se dozvím něco víc... však víte, o tom jeho životě a tak.

V muzeu vedla ta brejlatá drdolka řeči, které jsem si přečetla už před týdnem na internetu. Nic nového. Přestala jsem ji proto brzo poslouchat a prohlížela si esponáty. Když jsem došla k vitrině, kde byly rukopisy s básněmi, zamotala se mi hlava. Byla tam i ta moje s obrazem spanilým! Prohlížela jsem si ten kousek papíru za sklem a pomalu četla znovu to, co jsem znala nazpaměť. Úplně dole

jsem si ale všimla něčeho, co bylo nové. Byla to řada čísel. Nedávalo to moc smysl. 4-14-11-4-0-0-18-1-6-17-1-9-6-0-15-17-5-29-11-9-0-10-9-0. Opisovala jsem si je do mobilu a skoro si nevšimla, že znuděná třída už je na odchodu.

„Rastenová, nehraj si s tím mobilem a pojď. Stojíš v rodném domku velikána našeho města a píšeš esemesky! Tomu se říká igorance, děvčátko!“ Nebo tak nějak to řekla.

„Paní učitelko,“ zeptala jsem se. „Co znamenají tady ty čísla?“ Potřeboval jsem to vědět, jinak bych se s ní nebavila.

„Tady *ta* čísla,“ opravila mě drdolka, přistoupila k vitríně a mžourala přes sklo dovnitř.

„Jaká čísla?“

„No tady, pod tou básničkou.“

„To je jen nějaká čmáranice. Asi si něco počítal. Kdybys mě poslouchala, věděla bys, že když to psal, byl už hodně nemocný. Měl horečky!“

Co je ještě novýho, ty čůzo.

„Tak šup, musíme se vrátit do školy na oběd. Né abys zase předbíhala, jako minule! Bla bla, bla bla bla, bla...“

Baba jedna.

Ta čísla! Musely přece mít nějaký význam. A já jsem na to nakonec přišla. A to Koukal říká, že jsem blbá! Nebylo to ale ani moc složitý. Ukážu vám to, koukejte:

*Až umřu, nic na tomto světě se nestane a nezmění,
jen srdcí několik se zachvěje v rose, jak k ránu květiny,
tisíce umřel^y, tisíce umrou, tisíce na smrt jsou znaveni,
neboť v smrti a zrození nikdo nezůstal jediný.
Smrti se nebojím, smrt není zlá, smrt je jen kus života těžkého,
co strašné je, co zlé je, to umírání je,
kdy smysly střelené v letu padají se všeho, se všeho,
a v rezavém potrubí těla čas hnije jak pomyje,
by rozl^ožil ruce, oči, nervy a každý sval,
kterým svět v náruč jsi chytal a miloval,
smrti se nebojím, smrt není zlá, ve smrti nejsem sám,
umírání se bojím, kde každý je opuštěn, - a já umírám.
Sbohem^m, děvčátko, sbohem, má milá, sbohem, obraze spanilý,*

*od tvých řader mi ut'ali ruce a srdce rozbili,
 myšlenka na tebe jak zlatý šíp půl roku mě protínala,
 když bylo mi hůř, bolela víc, když bylo lépe, pomáhala.
 Ale dnes sbohem, dnes už vše marné je, dnes napsal jsem list,
 aby jsi zapomněla a hledala jinde, kde srdci dávají jíst,
 ten dopis byla největší bolest a největší sten,
 ale v umírání musí být každý sám, sám a samoten.
 Až umřu, na světě nic se nestane a nezmění,
 jenom já ztratím svou bídu a změním se ze všeho,
 snad stanu se stromem, snad děckem, snad hromadou kamení,
 smrti se nebojím, smrt není zlá, smrt je jen kus života těžkého.*

Čili, 4 značí čtvrté písmeno prvního řádku, následující 14 čtrnácté písmeno druhého řádku a tak dále. Teď to bylo jisté, nebylo o čem dál pochybovat. Tu báseň psal táta mojí babičky. Ten, před jehož hrobem jsem teď stála. Byl to vlastně první chlap v naší rodině, o kterém jsem se dozvěděla něco víc, než že existoval. Stála jsem osamělá na tichém hřbitově a uvědomila si, jak moc bych si o tom všem chtěla promluvit s prababičkou. A s babičkou a s mamkou. A vůbec se všema. Třeba i s váma.

Vyτάhla jsem z kapsy dopis. Proto jsem sem vlastně šla. Abyste rozuměli, napsala jsem svému pradědovi dopis. Vlastně jen takový krátký vzkaz. Kratičký. Zasunula jsem ho do malé mezery mezi těžkými mramorovými kvádry. Vsadím se, že byste chtěli vědět, co v něm stálo. Nic zvláštního, jen 13-6-0-0-0-23-0-0-0-11-1-0-0-3-0-0-1-0-0-13-0-2...

Petra REITEROVÁ: Kamilku?

Všem nedostavěným prostějovským domům.

Seděl na jednom z hřbetů zrezivělých holešovických remorkérů a do Vltavy házel střepy šedého šterku. Hnědá voda v měkkosti podvečerního světla se táhla jako med po nezamásleném kraji. Tady byli turisté zticha a blbě vzdechy nechali nenažraným rackům.

Dnes se rozvedl a nebyl důvod si stýskat. Z bytu v rohovém činžáku zůstala jen zející díra. Žena ex-žena dnes odletí *a Paris pour se remarier*. Brzy

přestane mluvit česky a bude bydlet na Riviéře. Vychová pár Jaquesů nebo Sofií a důležité bude, že jejich otcem nebude on, ale Pierre anebo Arthur anebo Jean-François!

Tak nějak to řekla a on pochopil, že jeho „r“ jí není hodno.

Děti, psy, rybičky ani křečka nikdy neměli. A tak nic trvalého nezůstalo. Věci jsou rozděleny, zabaleny a uskladněny. Láska vyčpělá. Domov narvaný do drátěné kóje sklepa proseckého paneláku čeká, až bude ukraden.

Vzal si dovolenou, koupil si whisky. A aby pochopil, že v rozpadu je krása, nechal si sako i dokonale uvázanou kravatu a šel si sednout tam, kde se musí civět na zborcené hangáry mrtvé lodní dopravy.

Láhev byla ještě z půlky plná, ale on spíš myslel na to, že je poloprázdná, když zazvonil telefon. Volala máma, říkala, že by se měl vrátit domů.

Kamilku měl by ses vrátit domů. Vrátit se domů. Jíst teplé večere z bílého prostírání, spát na úzké posteli a ráno pít čaj se sirupem.

Co chceš, abych ti uvařila, Kamilku? Slepici na paprice? Udělám ti slepici na paprice. A prádlo, jestli máš, tak přivez. Kamilku? Přijede i Jiříček s Vendulkou. Naklidím po obědě si dáme kafičko, co Kamilku? Tata vás veme na ryby, na přehradu, ale jestli budeš chtět zůstat dlouho v posteli, tak můžeš. Já ti zavřu a nikdo tě nebude rušit. Co Kamilku? Dyťs tady leta nebyl...

Zpil a zkouřil se do němoty a pak se slinou tekoucí z koutku úst usnul uprostřed zašlé slávy mezi nemluvnými vraky.

Vzbudil ho zvuk sunoucího se štěrku. Obří zažloutlý bagr si cpal do huby tuny a tuny a hlasitě je zvracel na zadní nápravu staré tatrovky.

„Kamile, Kamile!“ křičel šedesátník, jehož předloktí zdobilo namodralé vytetované lodní kormidlo, a ležérně se přitom opíral o do země zabořenou lopatu.

„Co je, ty vole? Dyť máš, kurňa, volno, ne?“ folklorně u toho zvedl pravou ruku, jako by tančil jeden z těch tanců v klobouku s pérkem. Kamil měl pocit, že jeho hlava byla v noci odšroubována a hozena na dno vlečky pokorné tatrovky.

„Oldříšku, jedu domů.“

„Chachááá, nevěřím, vole! Tak pozdravuj mamu. Beztak má pořád stejně pěknou zadnicu.“

Nezmohl se ani na to *vole!* Jó, zadnice jeho mámy je pořád pěkná a Oldřich by se o ni nejradši zase nenápadně otíral se slovy *tož to pardon, milostivá!* a ruku by zvedal vášnivě až k nebi. No, prostě jako tenkrát, když stavěli bráchovi barák a máma se kolem nich motala s pivem a nakrájeným uzeným a říkala *děte si chlapci, ať máte silu!*

Tramvaj byla plná matek a důchodců. V metru zas okvádřovaní muži a opodpatkované ženy nerespektovali plynulou jízdu eskalátorů a sbíhali po nich dolů a vybíhali je nahoru a pak se nechávali nasávat stojícími vagony či pulzujícími východy. Ukončete výstup a nástup dveře se zavírají. Všiml si, že porozvodový oblek má na klopě uslintaný a na rukávech zaprášený. Nohavice jeho kalhot byly provlhlé a odspodu šířané rzí. Aspoň má co mámě dovézt. Nastoupil do jednoho z nacpaných vagónů a lidé zavěšení na červených tyčích se synchronizovaně rozestoupili, aniž by kdokoli z nich odlepil zrak od rozečteného románu. Smrděl a potil se. Kruh prázdná kolem něj jako by se kvůli tomu každou minutu rozšiřoval. Bylo mu zle. A tak radši myslel na pěkné holky z Moravy.

Potřeboval se začít těšit. Doma nebyl asi deset let. Když ho máma chtěla vidět, donutil ji trmáct se vlakem do Prahy, a když chtěl táta na ryby, jeli lovit na Orlík. A táta se rozčiloval, že *sakra, Kamile, dyť tady jsou ty ryby úplně nevyživený!* A pak beznadějně naléhal *pojed' si zachytat na Plumlooov!*

Měl rád ten svůj malý zakulacený svět, kde se na výlet jezdilo do Olomouca nebo na Konicu do lesa. *Tam já to znám, Kamile. Jsem rád tam, kde to znám,* říkával, když do něho Kamil valil velkoměstské kecy o tom, jak má tady víc možností seberealizace, a že je všechno větší a člověk se cítí důležitější.

Souprava se zasekla do další stanice, vystoupil a cítil se nedůležitý. Lidi, lidi, všude samý lidi, lidi ho míjející, ignorující, do něj strkající, přes něj přeskakující, ho zadupávající. „Tady nejsi nikdy sám, tati, víš? Pořád tu někdo je.“

Hmm. Hmm...

Proflákal se chodbami a eskalátory zpátky na denní světlo. Pokaždé, když procházel labyrintem této stanice a hledal cestu ven, potkal někoho s divným

obličejem. Včera to byla žena s obrovským nosem napadeným nějakou bakterií, stejným nosem jako měl jeho strýc Pepin, elektrikář, který hodně pil a který bráchovi do baráku nasliboval *elektrorozvody, jakýs, hochu, neviděl!* a pak umřel. Nelhal, brácha je nikdy neviděl.

Minulý týden se zase pod eskalátorem potkal s mužem, jehož levé oko bylo zabořené hluboko do hlavy a to pravé naopak provokativně trčelo ven, muže s pokriveným pohledem na svět. Myslel si, že dnešek ho konečně žádným sklopeným zrakem nepoznamená. Bohužel však posledním schodištěm dnes sestupovala seriózně oblečená žena, jejíž obličej zaseknutý v křeči se na něj klaunovsky smál. Vzpomněl si, jak mu máma vždycky říkala *nešklib se, nebo ti to tak zůstane!* a potom mu dala pohlavek, že si málem překousnul jazyk.

Ale to už stál v temné chodbě panelákového sklepa. Sbalí se a pojede. Ted'! Hned, bez čekání na to, až žena ex-žena doveze auto a řekne mu na rozloučenou pár dalších milých francouzských slov. *Au revoir tu cocotte!* Pojede vlakem nebo autobusem, jen s batohem a špinavým oblekem v igelitce.

Vyrval z kóje ručník, kartáček na zuby, džíny a bílé tričko. K nohám mu odněkud shora spadl batoh divné barvy, na kterém bylo bíle napsáno ŘSD. Nemohl si vzpomenout, od koho ho dostal. Taký si všimnul povadlých tehýniných jazyků trčících z levého rohu kóje. Ty vezme taky, pro mámu, ta se o ně postará. Vždycky se o kytky dobře starala. V každém pokoji jejího domu muselo být alespoň pět květináčů pučících palem, fialek na misce, benjamínů, fikusů a jim podobných. Ve sklepě pak vznikala zimní zahrada plná tropických rostlin určených do nového bráchova domu. *Ty dám Milánkovi, ať to tam má pěkný.* Říkávala to s hlavou nakloněnou mírně do strany. Vždycky, když byla šťastná nakláněla hlavu na stranu. Ted' už to asi nedělá.

Autobusem nejel tak tisíc let. Už zapomněl, jaké to je čekat celý nervózní na zastávce, přestože není kam spěchat, a neustále natahovat krk naproti směru, ze kterého by měl očekávaný autobus přijet. Myslel si, že bude flegmatičtější, že se opře o zadní zeď zastávky a počká až ostatní nastoupí a teprve potom se přišourá k řidiči, řekne *do Brna* a vrazí mu stovku. Měl pocit, že se včera svému životu odevzdal. Taký volno si vzal, aby byl klid a mír a žádné přebíhání přes ulici před rozjetou tramvají.

Mýlil se. Jakmile se autobus objevil v zatáčce, Kamil naklusal před tabuli

jízdního řádu a s usyknutím se otevřívší dveře mu málem daly do huby. Vyběhl ty tři autobusové schody.

„Do Brna, prosím.“

„Dvěšť pade.“

No, tak to s očekáváními bývá.

Maskovaný trsem tchýniných jazyků protlačil se do středu autobusu a tam se celý pokřivený usadil. Nevěděl, jak se má uspořádat. Jazyky mezi kolena, batoh sundat a hodit do uličky.

„Tady ta ulička musí zůstat prázdná!“ řve vzápětí řidič, jenž se jistě dobře baví tím, že ve zpětném zrcátku pozoruje Kamilovo pomatené jednání.

Uklidnil se a vše naházel do uličky. A pak z uličky nahoru do regálu pro zavazadla. Květina, složená horizontálně, odsypala do přihrádky trochu hlíny a její povadlé listy se pod tíhou ŘSD batohu staly polámanými. Vedle Kamila sedící slečna se studijním materiálem na klíně se odtáhla blíže k oknu a pohledem začala hypnotizovat dešťové kapky stékající po skleněné tabuli. V těch kapkách se zračil, v každé jeden, nakopírovaný okolní svět obrácený dnem vzhůru. Autobusové nádraží obtočené zpitvořenými skvrnami žlutých a bílých autobusů, nadchody a východy splývající do šedých pásů a hemžící se cestující jako čekající, odjíždějící a navracející se fleky na vlhkém povrchu refýží. Dešť je překvapil a brzy ustal. Kamil se usadil, slečna se uvolnila z křečovitého odtažení, autobus nastartoval, panácci na pérkách visící na zpětném zrcátku se rozjásali, řidič zabořil své sandály do pedálů hlouběji a v mžiku se vůz protáhl úzkou škvírou starého viaduktu vstříc dalším převráceným světům.

Protřepali se dálnicí. Kamil si chtěl číst a slečna podtrhávat, obé bylo znemožněno panelovou úpravou dálničního povrchu. Řidič poslouchal rádio s českými hity a nikdo se s nikým nebavil. Vše bylo zastřeno zvukem roztrušujícího se autobusu. Myslel zase na pěkné holky z Moravy.

Ta bráchova žena, ta byla pěkná. Jmenovala se Soňa a jednou se s ní opil na zahradě jejich rozestavěného baráku několika sedmičkami bílého. Tenkrát chyběla už jen okna a ta Pepinova elektroinstalace a mohlo se začít hovořit o domku k zařízení. Soňa už škytala podpírala si rukou hlavu a čelo si krabatila dlaní.

Kamilku? Kamilku, já ti něco řeknu. Ty a tím spíš moje představa o tobě, to

je to, co bych chtěla. Milan, to je to, co mám, protože se často podobá tomu, co jsem chtěla dřív. Ale tebe, víš, Kamilku, tebe bych chtěla teď. Víš, že vypadáš jako Horáček, ten od Hapky?

To nevěděl. Ale chtěl ji taky, přestože o tom nedokázal přemýšlet v tolika časových rovinách. Spali spolu. Jen jednou. Tu noc. Brácha se na srazu gymplu bavil celou tuhle noc s vdanýma, těhotnýma nebo úspěšnýma. A přišel někdy ve tři ráno. Nepoznal to a Soňa Kamila od té doby už nechtěla. Možná byl tím, co chtěla dřív, a celé se jí to tím vínem pomátlo. On by ji chtěl pořád. Anebo to bylo tou představou. Těžko se ukájet na představách, když už je jasné, jaká je skutečnost.

Když nad tím tak přemýšlí, poslední jeho život před zběsilým úprkem do metropole se odehrával u bráchy v baráku, na zahradě bráchova baráku, s bráchou v baráku a se Soňou u zahradního stolu.

Ten dům stavěli asi tři roky. Jednou nebyly peníze, pak zase nebyly ty správné kachličky, zima přišla dřív než bylo v plánu a jaro zase později, taky Pepin umřel, pokrývači to podělali a střecha se pokrývala napodruhé. Po třech letech seděl se Soňou u zahradního stolu a bavil se s ní o tom, jaká bude zahrada, kde budou Soniny růže, kde Milanův bazén, a že mít malý zeleninový plácek není vůbec špatné, hlavně protože pak *v létě máš tony rudých rajčat plných chuti a nemusíš jíst ty poloprůhledné supermarketové hnusy*, jak říkala, *a taky budou všude jahody do pohárů a na marmelády*. A on se jí zeptal, jestli se ona vidí jako panička, co zavařuje kompoty a marmelády a dělá dětské zmrzlinové poháry s jahodami a deštničky. No a ona začala s tou svou pomatenou větou zakončenou jeho připodobněním k Horáčkovi od Hapky. A potom s cizí ženou v cizím pokoji. Nánanáná nánanána...

Ráno pak i s Milanem pili u toho stejného stolu kafe a přemýšleli, kdo udělá ty rozvody za Pepina.

Na stavbě všichni oblečení do modrých montérek téměř denně kmitali jako mravenci za svítání. Soňa nosila odepnutý lacl a Milan zase připnutý a Kamil neměl lacl žádný, navíc šňůrka stahující jeho montérkové kalhoty v pase byla poněkud ztrouchnivělá a tak mu kalhoty neustále sjížděly pod pas a ještě níž.

Kurva, Kamile, řekni mamě, ať ti s tím něco udělá, dyť takhle se nedá dělat, rozčiloval se Milan, když Kamil držel trám jednou rukou a druhou svíral

kalhoty ve vytahaném pase. Máma s tátou bydleli hned vedle stavby a Kamil si platil podnájem v centru. Už tenkrát tíhnul k trochu jinému rytmu.

Dny se tenkrát skládaly jako obrázky komiksu do pásů nad sebou, s bublinami u úst se odpočítávaly jen ve výkřících hlavních postav.

Chlapci, oběd!

Kamile, přitáhni!

Bacha!

Do hajzlu!

Kamilku?

Soňo, uхни!

Co je Kamilku?!

Milane?!

Zvonařka. Cililink. Autobusové nádraží, jehož střecha vyvolává klaustrofobické záchvaty. Chtěl se promáčknout následným nákupním centrem na nádraží vlakové. Ale pak se na to vykašlal. A zůstal tam, kde byl. V úkrytu před masami a ostrým jihomoravským sluncem. O pár jízdních řádů dál našel ten správný ostrůvek. Posadil se na odpornou lavičku a čekal a čekal a čekal. Lidé přicházeli a nosy slídili v tabulkách odjezdů a příjezdů, někteří zůstávali a s ušima ucpanýma peckami přehrávačů nervózně podupávali snad do rytmu. Občas se někdo z nich otočil Kamilovým směrem, setkal se s jeho pohledem a pak dělal, že se dívá za něj a dramaticky při tom mhouřil oči, častěji však pohledy cestujících sklouznuły na polomrtvé tchýniny jazyky. A obočí poskakovala podle povahy dotyčného výš nebo níž. Ti, kteří nenašli hledané spoje, s děsem, vztekem či klidem v očích přecházeli k tabulkám dalším.

Přišla taky Kamilova učitelka ze střední školy. Starší než kdy dřív, pořád ve stejném rudém sáčku, brýle zavěšené na kuličkovém řetízku, igelitky s nákupy u kolen. Postavila se vzpřímeně, stejně jako když mu před dvaceti lety vyprávěla o druhé světové válce a českém odboji. Už je asi vážně blízko. Žaludek se mu sevřel, srazil se do seschlé švestky. Otočila se na něj. Nepoznala ho.

„Pane, máte otevřený ruksak, ať vás někdo neokrade.“

„Ehm. Ano. Děkuji vám.“

Jen se usmála a otočila se zpátky a s přimhouřenýma očima se zahleděla do

směru, ze kterého měl přijet její autobus. Připadala mu mnohem lepší než tenkrát, když ho plísnila za to, že nezná jméno ani jednoho říšského protektora. Batoch zapnout nešel, zip zůstával stejně rozšklebený, ať se jezdcem šoupalo nahoru, ať dolů. Hm...

Autobus přijel asi včas, lidé vypadali spokojeně. Tentokrát Kamil zůstal vzadu, sedě na odporné lavičce. Čekající se seřadili a hlásili *Brodek... Rousínov... Vyškov... Brodek... Dobrochov... Pustiměř... Prostějov... Prostějov... Prostějov*.

Když došla řada na Kamila, přišoural se a řekl *Prostějov, prosím*. Autobus byl nacpaný až po střechu. Lidé stáli namačkání v uličce a batohy či igelitky měli narvané mezi nohama. A on s květináčem obklopeným povadlými listy, igelitkou neforemně visící a batohem rozevřeným jako aktovka pospíchajícího prvňáčka byl vetřelcem na hučící palubě hanáckého expresu.

Ti lidé mluvili a mluvili. O tom, jakou nemocí který z nich trpí, co dělá dcera, co syn, že kámoška má syndrom vyhoření, že se s tím nedá nic dělat, že si to musí vyřešit sama, kde byli na dovolené, kam ještě pojedou, co koupili, kde jsou slevy, kdo umřel, kdo ještě ne, kolik je hodin, v kolik tam budou, co bude na večeri, co bylo na večeri včera, jak se to vaří, kde to četli, proč, jak, kdo, kde, s kým, za kolik... Horko stoupající z jejich úst zaplňovalo interiér autobusu a Kamil byl ospalý.

Ve Vyškově si sednul. Uvolnila se dvě místa a on se i se všemi svými pseudozavazadly namáčknul k oknu. Korpulentní starší dáma vedle něj trčela do uličky.

„No, a pak tam dáš trochu té smetany, a nějaký to koření a vrazíš to do tróby," pokračovala nerušeně ve svém hovoru se stejně vypadající ženou trčící do uličky z opačné strany. A horko ho obklopovalo.

Kamilku? Stál polonahý uprostřed nezařízené místnosti, do jejíhož okna někdo volal. *Kamilku?*

Byla to máma.

„Co je?“

Kde je Jiříček?

„V Chomutově, mami, v Chomutově.“

Už? A kde je Milánek?

To nevěděl. Odvrátil zrak od okna a na rameni ucítil něčí ruku.

„Soňo, kde je Milan?“

Soňa trhnutím sundala ruku z jeho ramene. Ramínko od podprsenky jí sklouzlo po paži dolů a potom se jí obličej zkrivil do klaunovského úsměvu ženy z metra. Běžel zpátky k oknu, ale místo něj narazil jen na vybouranou díru. „Mami?“

Trhnutím se vzbudil a hlavou vrazil do navlhlé okenní tabule drnčícího autobusu.

Paní teď mluvila o hodech. „No, a na hody to dělám kačenu, pani, se zelím červeným, to byste viděla.“

Na konci Kamilova komiksového pásu byly taky hody. Slavnosti s holkama v krojích a stánky s nesmyslným zbožím rozprostřenými po náměstí. V těch dnech se lidé přejídali kačenou nebo husou, tureckým medem, cukrovou vatou, páchnoucí klobásou a zapíjeli to burčákem.

Ten rok bylo na hody moc horko a holky v krojích měly zarudlé opocené obličeje. I na stavění baráku bylo moc horko. Tetelící se vzduch rozklížil každý obzor v třesoucí se nejistotu a štěrka navezený přes půl zahrady pátil.

Oline, tož nechéte teho! křikla máma odevzdaným hlasem pokaždé, když se Oldřich nenápadně oťrel o její zadnici obepnutou květovanými šaty jejího mládí.

Tož to pardon, milostivá! zahulákal na to pokaždé on a odebral ji z rukou vychlazená piva nebo džbán ledového burčáku.

To nám na ty hody peče, co říkáte, madam? Co?

Jen ať peče Olinku, jen ať peče. Jen se mi tu hoši nezhuntujte.

Milan ani neslyšel. Vytrvale přeměřoval vybourané díry na okna, přičemž doprostřed jejich rozhovoru zařval, *kurva, Kamile, to tam nepude!*

Tak to zkusíme.

Soňa v obligátních montérkách a jen v podprsence připravovala první záhony pro svoje růže a záda měla hnědá jako tekoucí čokoláda.

Soničko, pojd' se mnó na stánky, než tam budou všeci.

Nepůjdu, paní Hauzová, kdo by dohlížel na ty naše chlapy.

A já bych šel, než to ti dva tam vykutijó budem zpátky. Kópim vám pernikovy srdce, milostivá, pitvořil se Olin.

Tak já se jdu převlíct, Olinku vy byste se měl taky trochu zkulturnit. No?

Když máma chtěla pořádek, zřídila ho a nikdy při tom nekřičela.

Za čtyřicet tři minut po jejich odchodu byl Milan mrtvý, Kamil na kolenou a Soňa strnulá v němém výkřiku.

„Prosím vás, už bude Prostějov?“ To popojíždění od vesnice k vesnici se mu zdálo neúměrně dlouhé.

„Jo jo, už bude, za chvíli,“ odbyla ho ta starší dáma, která neustále mluvila o jídle, a už se nadechovala k líčení přípravy dalšího pokrmu, když ji Kamil zarazil.

„Víte, jedu k našim. Už jsem tam dlouho nebyl. Tak se mi zdá, že ta cesta trvá moc dlouho.“

Najednou měl potřebu se svěřovat. Jako by ho ta neumlčitelná nálada všech okolo nakazila. Ta vedle něj sedící dáma se na něho tázavě podívala. Jako by nerozuměla tomu, co říká. Asi měl spíš mluvit o tom, jak mu máma uvaří slepici na paprice, s knedlou a ve smetaně.

„Dovolte. Já si přisednu. Pustím vás k oknu, já bych se pak určitě včas nevymotal.“

Kde se v něm vzala všechna ta panika?

Paní stále nechápala, a to ani poté, co se pokusil přes ni protlačit svou pokojovou rostlinu, igelitku a pak i sebe.

„To máte ještě brzo! Ted' je teprve Brodek,“ zakřičel kdosi z uličky, ale Kamil trval na svém. On se radši přemístí. A rovnou ke dveřím. „Já jedu k našim, víte?“

Zbytek cesty se táhl jako utrpení mučeného.

Autobus s oddychnutím konečně zastavil v Prostějově. Přes město proplouvaly chomáče odkvétajících topolů. Chodníky sálaly třídením vedrem. Kamil vystoupil a okamžitě se ještě víc zpotil. Nádraží bylo liduprázdné a z autobusu vystoupili pouze tři. On, jeho učitelka dějepisu a student s krosnou polepenou letištními štítky. Podpatky učitelky v rudém okamžitě odklapaly k nedaleko parkujícímu autobusu městské hromadné dopravy a studentova krosna se odkymácela krokem vandráka do centra. Kamil nevěděl, kterým

směrem se vydat. Domů se mu najednou zase nechtělo. Strašně rád by se však setkal se Soňou. Jen tak by se potkali uprostřed náměstí a Soňa tlačící kočárek, krásnější a pevnější, než jakou ji kdy znal, by na něj nevěřicně ale potěšeně zírala. „Kamilku? Co tu děláš?“ A potom by zašli na kafe.

A tak se toho parného odpoledne nakonec vydal za studentem směrem k náměstí. V tu stejnou chvíli za náměstím, parkem a třemi supermarkety jeho matka dovařila slepici na paprice a vkládala ji do mírně vyhřáté trouby. *Aby to měl Kamilěk teplé, až dneska přijede.* Byla si stoprocentně jistá svou mateřskou intuicí. Pevně věřila, že se Kamil ten den doma objeví. Potom její pohled sklouznul na nedostavěný dům za zahradou a prsty jí zůstaly položeny na regulačním knoflíku trouby o něco déle.

Prior roztažený přes půlku náměstí jako ožralý chlap, jen další ze zbytků postkomunistické kocoviny, otevíral svou rudou hubu a zval ho dovnitř. Sonina směna vřdycky končila v šest. Bylo půl. Když ani po půlhodinovém bloumání po vyprázdněném náměstí Soňu nepotkal, vydal se ji hledat. Máma, která mu pokaždé vyprávěla o *chudince Soničce*, aniž to od ní jakkoli vyžadoval, ho kdysi informovala o tom, že *Sonička* si našla novou práci.

Už nemusí, chudinka, dřít od pěti v OP za pár korun, prodává teď v obchodě se spodním prádlem v Prioru. A to byla v očích jeho mámy jakási práce.

Stála tam. Krásnější a pevnější, než jakou ji kdy znal, a s rukama nad hlavou rovnala krabičky silonek do nejvyšších pater plechového regálu. Vlasy uštěpené a obarvené ji hladily zátylek a pod obepnutým žlutým tričkem se jí rýsovala hladká podprsenka. Když ji vyrušila zákaznice, pomalu a klidně se otočila a z šuplíků skrytých pod pultem vytahovala různé druhy požadovaného zboží, klábosíc o lykre a elastanu, krajkovém prádle a sušičce, o boxerkách a trenýrkách a o utahaných, líných, nevrlych manželích. Ženy od jejího pultu odcházely spokojené a rozzářené. Kupovaly zde zboží pro sebe a za odměnu a za punčocháče svobodně utrácely mnohem víc peněz, než by kterýkoli muž dokázal u zboží tak krátkodobé trvanlivosti pochopit. Kamil skryt za levnou knihou sledoval z bezpečí knihkupectví tento neustále se opakující rituál a pomalu rostl strach vstoupit na ten ostrůvek ženskosti a dát se tak napospas ironickým nebo zkoumavým pohledům jeho domorodkyň.

Vzpomněl si na jejich poslední rozhovor. Odehrál se na vlakovém nádraží za

hřmotu rekonstruuující sbíječky. Tlampač řval něco o tom, že by se nemělo vstupovat do kolejiště, dokud vlak nezastaví, a Soňa zašeptala, *Myslela jsem, že jsme tým, ale ty jsi sráč*. Možná neměl odjet, chtělo se mu však prchnout. A tak vběhl do kolejiště zatímco vlak přijížděl.

Odložil knihu zpátky do police, kývl prodavači na pozdrav, a jako by odtrhl jedním prudkým pohybem léta nalepenou náplast vyhrkl: "Ahoj! Soňo..." Podívala se na Kamila a on se změnil v punčochu. Natahovala ho a roztahovala, navlékala na ruku k předloktí a zkoumala jeho trhliny. Nakonec se podívala proti světlu.

„Kamile?“ pronesla nespokojeně jako by řikala *ten materiál se mi nelíbí, mám radši lykru. Nemáte něco s lykrou?*

„Ahoj. Vypadáš jinak.“

„No, ty taky vypadáš jinak.“

Konverzace se stočila na to proč tu je, odkud přijel, na rozvody jich obou. Přerušována nekonečnými pomlkami v hovoru, které vyzývaly dva účastníky k vzájemnému souboji v navrhování nových konverzačních témat, vlekla se jako špatně upletená šála. Soňa se vlastně žádného souboje v přerušování odmlčení účastnit nechtěla. Kamil ji vůbec ale vůbec nezajímal.

Přemluvil ji, aby s ním šla po práci na kafe a zbytek její směny strávil zase za obálkou toho nejlevnějšího braku.

Milanova smrt, umocněna Kamilovým odchodem z města a nikdy nedokončenou elektroinstalací v rozestavěném domě, vyšuměla. Jen několik černých děr zejíících ze stavby místo oken připomínalo to staré a bránilo proniknout novému. A potom ten Sonin pohled, její tón hlasu, její účes, to byla Kamilova vina, která ho pokrývala jako tlustá deka uprostřed parné noci. Odešel z města, které ho v nekonečných spirálách svých chodníků stahovalo stále dolů, tam do hloubky, do jedné ulice, k jednomu domu, k jedné chybě, do útrob jeho svědomí, k neodpáratelné vině. Tak jako vodní vír potápějící se lodi pohlcuje z paluby prchajícího pasažéra držícího se poslední trosky, tak toto město polykalo Kamila. Byl natahován jeho proudem pokoušeje se hlavu udržet nad hladinou, zatímco nohy byly dávno staženy až ke dnu.

Vrátit se zpátky domů bylo logickým vyústěním, nejprostším důsledkem odchodu. Ale vrátit se k Soně a vést s ní deset let zatuchlé řeči bylo nedopatřením, nesmyslem, zbytečností. Kamilovou zbabělostí. Zničil vše, co

chtěla, ať dřív nebo později nebo teď a byl sprostým pachatelem vracejícím se na místo činu i v jejích očích však chtěl být ztraceným synem hledajícím v rodném městě útočiště. Zdálo se, že neměl šanci.

„Takže tys přijel domů, a co že ses obtěžoval, nebojíš se, že to moc zatíží tvoje srdce nebo city?“

Bál se, ale neodpověděl, raději si usrknul vařící kávy a spálil si horní ret i jazyk.

„Přijel jsem za mámou, ta kytka je pro ni.“

Lhal. Z té kytky zbyla jen ubohost v podobě polámaných listů a sypaní se hlíny.

„Aha, a proč jsi šel teda za mnou?“

„Chtěl jsem se s tebou potkat.“

„A jak v Praze?“

Když Kamil odjel do Prahy, znal tam pouze Oldřicha, starého přítele rodiny a věčného obdivovatele zadnice Kamilovy matky. Oldřich byl starý mládenec, co vždy páchl cigaretami a pivem. Dělal ve skladištích šterku v holešovickém přístavu. Kamil se přes všechny možné pozice nakonec k práci ve starém přístavu také dostal. Nucen svou ženou ex-ženou k lepším výdělkům a velkým ambicím, stal se z úředníka podnikatelem a pronajal si několik metrů čtverečných skladiště v holešovických hangárech. Tam trávil většinu času a za Oldřichem chodil mluvit o mámě, Soně a mrtvém Milanovi. Jména, činy a události neustále kombinoval a vracel je tak zpět do reality. Bylo příliš jednoduché zbavit se jich vírou ve snění a halucinace. Oldřich jako nepřítomný svědek zářijové události byl chápavým posluchačem a měl vždycky dost cigaret a piva.

Kamil byl ve svých očích srab, krysa přehající z potápějící se lodi. Rád by našel sílu a ten podělaný dům dostavěl. Rád by stloukl ze dřeva pergolu, po které by se mohly plazit Soniny růže. Roli svého bratra nebyl však schopen přijmout. Raději se stylizoval do pozice viníka, vraha z nedbalosti, a s rozpaženýma rukama čekal na odpuštění. Pohled na haldy holešovických šterkoven mu připomínal Milanovo tělo ležící na rozpálené hromadě šterku před nedostavěným domem a Sonina ramena, zbledlá a stažená do ubohého zhroucení.

Holešovický přístav se svými hordami byl oltářem Milanovy smrti a Kamil

tam nechodil pracovat, modlil se tam za vlastní vysvobození.

Soňa si byla vědoma svého pokrytectví, vinila Kamila z toho, že zbaběle prchnul, přesto to jediné, co tenkrát na peróně chtěla a ta skučící sbíječka jí to nedovolila vyslovit bylo, aby ji Kamil vzal s sebou. Ale ona zůstala, aby na truc dostavěla dům, ona sama, žena mezi zbabělými muži. Nakonec však nikdy elektrikáři, instalatérovi či zedníkům nezavolala a na dům chodila jen dlouze civět. V jejích myšlenkách byl hotov. Rudá střecha zářila více než ostatní a na terase se slunečník kýval ve větru. Děti skákaly do bazénu šipky a Milan se v prvním patře na modrém gauči válel u televize.

A potom si jednou koupila byt v sídlištním paneláku, vyspala se svým šéfem, vyházela staré oblečení a tím odstříhla svůj starý život od toho nového. Jen Milanova matka ji ze začátku bodala do srdce svými telefonáty. Postupně však i ona přestávala být pro Soňu tchýní a stala se starou známou.

Kamil Soňu svým příjezdem rozladil. Jako by chtěl naladit něco, co Soňa už dávno přeladila.

Nakonec Soňa usoudila, že vlastně tak úplně nemá právo být na Kamila zlá. Jeho přítomností se vztek vypařil a zbyla jen nervozita. Rozloučili se v dobrém po dvou kávách a třech čajích. Dvě deci bílého se žádný z nich objednat neodvážil.

Křčil se na posteli svého dětství a nohy mu visely přes pelest. Myslel na Soňu a třásl se zimou. Žaludek nacpaný teplou slepicí na paprice a šesti knedlíky škemral, že chce ještě. A máma stále klepala.

„A Kamilku nechceš kafičko? A Kamilku nechceš se projít po městě? Ty kalhoty budou za chvilku suchý. A Kamilku co kluci ze školy? Nechceš s nima i s Jiříčkem někam zajít?“

Nechtěl. Nechtělo se mu vůbec nic. Nechtělo se mu chodit ani ležet, stát ani klečet, číst, zírat, pít ani jíst. Dokonce se nedokázal ani tvářit. Z jeho obličeje se stal beztvářý předmět nalepený na čísi hlavě. Bezvýrazným zůstal až do noci. Stíny na stěnách pokoje se změnilly v celistvý povlak přetažený přes plakáty hrdinů a snů Kamilovy puberty a do pokoje pronikalo jen oranžové světlo pouličního osvětlení, které občas rozrazil jasný paprsek reflektoru projíždějícího auta. Kamilův žaludek se sevřel zpátky do sevrklé nervozity, která měla nejasnou příčinu. Kamil pocítil neklid. Jeho chodidla jako by chtěla

vstát a zabořit se do zchátralého koberce, jeho dlaně jako by toužily dotknout se naškrobené záclony a odhrnout ji, jeho oči musely vidět ten dům, tu trosku, ten pomník jejich bývalých životů. Kamil však nechtěl. K čemu? Co by tím zachránil? Komu by tím co dokázal? Koho by to dojalo?

Na zdi nad jeho postelí se objevila silueta, chvíli se přesouvala zleva doprava a zprava doleva až se nakonec usadila v samém středu a překryla tak plakát jachty plující Atlantikem.

Kamilův obličej získal zpět svou identitu a s vráskou mezi očima se obrátil k oknu naproti postele. Noční vánek jemně pohyboval vlnící se záclonou. Kamil vstal a vyhlédl z okna.

Před Milanovým domem na hromadě chladného šterku seděla Soňa. Její tvář matně lemována oranžovým světlem nočních lamp visela nad jejím tělem bez hnutí. Vše ostatní rozpilo se do inkoustové skvrny jejich příběhu a pohupovalo se nad Kamilovou hlavou jako slina nad obličejem šikanovaného. Nevyhnutelnost rozhodnutí a potřeba radikálního řezu trčely nad tím vším jako bodající vykřičníky. A Soně začala z koutku úst téct krev a ruce měla pokřivené pod svým tělem a najednou ležela, nohy roztažené a už nebyla Soňou, byla Milanem a krev protékala kamínky šterku až na hlínu.

Kamilku?

Soňo, uhní!

Co je Kamilku?!

Milane?!

Tak jo, tak jo, tak jo... „Tak jo!!!“ křikl Kamil do noci a rozštěkal všechny labradory v okolí. Vrátil se do postele a do rána civěl do stropu.

Snídal a máma, jestli s nimi pojede na *hóby*, ať vidí zase trochu té přírody, že mu to udělá dobře, vyčistí mu to hlavu. Jeho hlava jako by byla prolita savem, nemohla být čistší a smradlavější.

„Tak se aspoň projdi po městě, podíváš se, co se změnilo, potkáš nějaký ty známý.“

Kamil žvýkal a nepolykal.

„Dobře, dobře... tak my s tatínkem jedem, oběd bude až v jednu, bude kýta se zelím.“

Bylo teprve půl šesté a auta ze sousedních garáží se rozjížděla do všech stran.

V paneláku naproti lidé tahali nahoru žaluzie a ptáci v lesoparku valili sborem.

V sedm Kamil zavolal Romanovi, spolužákovi z gymnasia.

„No ty vole?! Jak se... jojo ještě mám. Co že potřebuješ? Dobře, dobře... Počky, to nende jen tak, z hodiny na hodinu, potřebuješ povolení a tak. Aha. No, ten tvůj otec, ty jo, tichá voda břehy mele. To by šlo. Ale, Kamile, nejdřív v pátek, a to že seš kamoš. Co Soňa? Ok. Tak v pátek, ty papíry dones co nejdřív. Tak v deset. A u vás v baráku, ať radši nikdo není. Měj se, Kamile, pak zajdem na pivo.“

V deset zavolal Soně, ano měl její telefonní číslo, a pozval ji na dvě deci na zahrádku secesního domu.

„Ještě nevím,“ řekla. A pak napsala zprávu, že tedy ano.

Ve dvanáct volala máma, že už jedou. Telefon ovládala výborně.

Kamil schoval mobil do kapsy a prošel skleněnými balkónovými dveřmi do zahrady. Tátova švestka se měla k světu a kolem jezírka voněly levandule. Kamilovy kalhoty suché a čisté nutil vítr mlátit sama sebe na prádelní šňůře natažené mezi lískami. Sedl si na otcem zkonstruovanou houpačku, ruce složil v týl a koukal na sousedku jak koupe psa na balkoně v prvním patře řadovky číslo 14 a na Milana jak se válí u televize v prvním patře řadovky číslo 16.

Usnul s mouchou na víčku a probudil ho až jeho otec sekající na špalku velká polena na menší.

„Tak co, Kamile? Kdy zajedem, co? Na amury.“

„Budu potřebovat nějaký papíry, táto.“

„Mhm. Dobře, to je dobře, myslím. Co v pátek, Kamile, jak vyjde slunko, to je nejlepší.“

„Do středy bych je potřeboval. V pátek ne, tati, v pátek ne.“

„Mhm. Dobře. Tak my půdem s mamou na Lipovou na houby. Dobře, Kamilk, dobře.“

Soně to slušelo. Vítr ji neustále nutil odhrnovat si vlasy z čela a po pár decích vína byla téměř taková jako dřív.

„Vy jste si nebyli vůbec podobní, Kamile, ale vůbec.“

No, co na to měl říct. Napil se. Byla skoro půlnoc.

„Já jsem tě včera viděl jak zíráš na ten podělanej barák, ale s tím bude brzo konec,“ chtěl říct ale nakonec řekl, „já jsem tě včera rád slyšel.“ A mezi *včera*

a *rád* udělal nepřírozenou pauzu. Podívala se na něj samozřejmě zmateně.

„Mhm.“ A pak pár bla bla bla sem a pár blablabla tam. O Milanovi a domu se mluvilo jen jaksi mezi řádky a kolem druhé ráno už z toho bylo spíš rande. Opilí odvrávorali k Soně. V parku budili spící kachny a závodili v běhu kolem hvězdárny, a na sídlišti byl jediný zvuk tvořen Soniným smíchem. Jako by nic předešlého nebylo. Jako by se zrodily dvě nové osoby bez minulosti a zkušeností, prosté a radující se z čehokoli.

Soňa se pak kolem páté ráno na své matraci pro dva uprostřed ložnice rozbřečela a Kamil sedící v křesle před ní se jen díval. Říct *promiň* mu přišlo směšné. Už jednou brečící Soně podobným tónem *promiň* řekl. Milanův obličej zrovna překrylo prostěradlo a Kamil ji před dveřmi Milanova baráku chytil za ruku a řekl, *promiň, Soňo, promiň*. Rozesmála se hysterickým smíchem bláznů a potom se její obličej zkrivil.

„Jsme oba směšní Kamile, nic nefunguje, tak jak by mělo, a my se tváříme jak dva blázni, jako dva klauni hrajeme divadýlko o tom, že všechno funguje, jak má a že život jde dál a že tak to bývá. Nic z toho co děláme nemyslíme vážně a všechno to naše snažení a předělávání a stavění a bourání je k ničemu. Protože ty základy, Kamile, ty základy jsou hluboký. A ty nezbouráš a nepřestavíš, na ty musíš s bagrem. A já teda žádnéj bagr nemám. Ty snad máš Kamile? No tak máš?“

Téměř na něj křičela a z opilosti v ní nezbylo nic. Pak se spolu podruhé vyspali. Protože nikdo nic nemyslel vážně.

Doma ho máma krmila na bílém prostírání a neustále na něj mluvila v těch nekonečně se propojujících smyčkách zdobnělin. Každé ráno jezdil s tátou na ryby na Plumlov a odpoledne dospával ve vlnícím se parnu na zahradní houpačce. Pak přišel otec s vychlazeným pivem a škvarkama, uzeným nebo klobásou a mluvil o tom, co ulovili a co ještě uloví a pak mlčel a tak mlčeli oba a houpačka se decentně pohupovala. V noci pak z úzké postele sledoval Soňu sedící na šterku s obličejem zavěšeným v oranžové záři lamp.

A život se zase stával komiksem. Bublíny u úst však popraskaly, a tak ubíhal v tichu jako pás reklam na zdech kolem eskalátorů, kde se plakát tuňáka střídá s plakátem posledního Havlova dramatu.

V posteli se Soňou a ona se tulí. U snídaně s čajem se sirupem v ruce a

mámou sedící naproti a ona naklání hlavu. Na přehradě s tátou a amury mrskajícími se v kýblu a on si brouká. Na srazu gymplu v hospodě a s nikým si nerozumí. V parku s Jirkovými dětma. Se Soňou v posteli. Na houpacíce. U Milanova hrobu. U večere.

Před nedostavěným domem. Pod buldozerem. Venku.

V prostoru obklopen vzduchem dýchajícím minulostí zdí a děr místo oken a nikdy nedokončených elektrorozvodů a podupaných růží. V pátek.

S Romanem na pivě, s mámou, s tátou, s bráchou, se Soňou, bez Milana...

Kamilku?

Klára VALENTOVÁ: Deník

Následující text je přepisem deníku a nahrávky, nalezené dne 10. 4. 1999 mezi třemi kostrami pod troskami vyhořelého domu na okraji města Prostějova. Je poskládán logicky tak, jak se to korektorovi zdálo nejvhodnější. Jména, název ulice, v níž se dům nachází, a další blíže určující znaky, které by mohly čtenářům prozradit víc, než je v zájmu popisované rodiny, byla ze záznamů odstraněna. Korektor ani redakce nenese žádnou odpovědnost za obsah následujícího textu.

4. dubna

Začínám tento deník prostým, pokud možno vysvětlujícím zápisem. Stejně jako tolikrát, i teď vkládám důvody vzniku tohoto deníku právě do první poznámky.

Jmenuji se Marek Geist a jsem záhadolog. Zkoumám nadpřirozené či paranormální jevy na území České republiky. Pro každý nový případ si zavádím zvláštní deník. Jde o zvyk, touhu po přehlednosti. K deníku přikládám také nahrávku z diktafonu. Pro lepší orientaci jsou nahrávky značeny pouze čísly.

Důvodem k zavedení tohoto deníku byla neočekávaná návštěva, která mě velice překvapila. Bylo to v sobotu, zrovna prvního, takže jsem chvíli přemýšlel, zda se nejedná pouze o nějaký vtíp.

Do mé miniaturní garsonky zavítal nezdravě pobledlý a nepříjemně roztěkaný muž. Neustále se nervózně rozhlížel a mnul si prokřehlé ruce. Čaj odmítl, a když jsem se posadil naproti němu, vypadal, že možná omdlí. Když se trochu uklidnil, začal vyprávět. Jak se jmenuje, odkud je, a co ho ke mně přivedlo. Jméno z bezpečnostních důvodů nehodlám uvádět. Podle svých slov pochází z moravského města Prostějov, nacházejícího se v oblasti zvané Haná. Rozpovídal se o svém domě, ženě, dětech... prostě vesničan. Z otázky, proč mě vyhledal, byl značně nervózní. Chvilí se ošíval, ale když jsem před něj postavil panáka s pozdravem z lihovaru, jazyk se mu rozvázal. Tak se na ně musí.

Blekotal cosi o nějaké věštce, která ho za mnou poslala. To chápu, četla o mně a myslela si, že za takovou radu dostane slušnou odměnu, jasně. Zeptal jsem se, proč za ní šel, a on odpověděl, že se chtěl zbavit prokletí. Málem jsem se neudržel.

„A kdo vás proklel?“ ptal jsem se. „Manželka nebo soused?“

Že prý neví. V jeho domě se dějí hrozné věci a on má strach o život. Vyprovodil jsem ho, poplácal po prameni a slíbil, že se ozvu. Samozřejmě jsem si na něj vzal kontakt, aby to nebylo nápadné, ale jakmile se za ním zavřely dveře, okamžitě jsem na něj zapomněl.

Má pozornost se k němu znovu vrátila teprve dnes ráno, když mi můj známý archeolog volal, že odjíždí na vykopávky kamsi k Brnu. Vytáhl jsem z kapsy zmuchlaný papírek s telefonním číslem na mého nedávného návštěvníka a napadlo mě, že když už nic, mohla by to být aspoň dobrá dovolená.

Do batohu jsem naskládal jen to nejnnutnější – nový deník, diktafon a několik pásek, něco málo oblečení a čerstvě vybrané peníze – abych se mohl hned odpoledne přidat k výpravě na Moravu. Budu si muset v průběhu cesty přes internet zjistit nějaké podrobnosti o tom městě, Prostějově.

Záznam č. 1

„První zmínka o Prostějově pochází z roku 1141, mluví se o vesnici Prostějovice. V roce 1213 v Prostějově pobýval král Přemysl Otakar I. a od roku 1365 je uváděn jako městečko. 1391, založení augustiniánského kláštera, hm. Další klášter byl založen roku 1756, tentokrát kapucínský. Byla tu vytištěna první kniha na Moravě.“

„Jaká?“ (*Hlas v pozadí.*)

„Listové bratřím boleslavským, 1527. Co tu máme dál?“

„Na co tohle všechno potřebuješ?“

„Mám rád ve věcech jasno. Nikdy nevíš, co se ti bude hodit. A neruš, vole.“

5. dubna

Tak tohle už nikdy nechci zažít. A teď opravdu nemluví o cestě vlakem z Brna do Prostějova, i když i to byl sám o sobě docela adrenalin. Nemám na mysli ani pohled na večerní nádraží, osídlené bezdomovci. To, co přišlo potom, jsem snášel mnohem hůř.

Můj klient na mě čekal před hlavní budovou prostějovského nádraží. Vítal mě málem na kolenou, bylo to dost k smíchu, ale zachoval jsem kamennou tvář. Přes veškeré mé protesty mě odvezl přímo ke svému domu, který se očividně stane na pár dalších dní mou bytovnou a pracovnou.

V domě na mě čekala celá rodina – klientova manželka a dvě děti. Všichni byli z mého příjezdu u vytržení, skoro se přizabíli, když mi běželi odebrat batoh a sundat kabát. Tihle maloměšťáci...

Dostal jsem teplou večeri. Byla opravdu vynikající. Ještě mi ani pořádně nevytrávil a už přede mnou stála sklenička s čirou tekutinou.

Bože, nemám tušení, kolik jsme toho vypili, ale už nikdy to nechci zažít.

Můj klient mi slíbil, že mě vezme na prohlídku města. Měl bych si vzít ještě jeden aspirin.

Záznam č. 2

„Budova radnice je opravdu působivá. Byla postavena na počátku 20. století, do té doby tu byla jiná... Kde je stará radnice?“

„Tamhle, teď je z ní muzeum.“

„Ano, jistě, muzeum. To by mohlo být zajímavé.“

„Národní dům, postavený roku 1907. V budově se nachází městské divadlo, vyzdobené v secesním stylu.“

Klášteř milosrdných bratří, založen v 18. století. Zajímavé, škoda, že už je nepřístupný. Máte zajímavé město, pane. Tak, povězte mi, jak přesně probíhají ty útoky. Popište mi to, no... prokletí.“

„Začalo to asi před půl rokem. Původně jsme si mysleli, že je to kočka, víte, taky furt všude loží a dělá hroznej bugr. Ale jednou na manželku spadla skoro celá špajzka a to už fakt nebyla sranda. Pak taky několikrát někdo, nebo spíš

něco, strašilo na půdě, když jsme tam vlezli, bylo všechno úplně rozbitý a rozházený.“

„To by se ale pořád dalo rozumně vysvětlit, nemyslíte?“

„Jasný, taky sem si to říkal. Ale když mi jeden večer lítaj' křesla deset čísel nad zemí a druhý mi samy od sebe začnou hořet záclony, to už vám teda fakt nevysvětlím.“

„Dobře, dobře... Ohrozily už vás ty, ehm, *útoky* nějak vážně?“

„No samo! Mladé, jako dceři, chytla v noci peřina, pod kterou spala, spálila si nohu.“

„Hm... A proč jste volal mě? Já duchy nevymýtám, pouze je zkoumám.“

„No, abyste mně řek', co to je zač. Já sem si vo tom něco přečet', na internetu, víte, a tam psali, že těch... no, těch vymítačů...“

„Exorcistů.“

„Jo! Tak, že těch je prej několik druhů a některý se specializují jenom třeba na pár strašidel.“

„Rozumím. Ještě mi ukažte zbytky opevnění, co tu máte, a můžeme se vrátit.“

6. dubna

Čím déle jsem tady, tím víc mi přijde, že tu nemám co dělat. To, co mi můj klient popisuje, nejsou prakticky žádné projevy spiritismu, pouze lidské hlouposti. Zatoulaná kočka ve sklepech, kuna na půdě a neopatrná manipulace s otevřeným ohněm, nic víc. Nejpozději pozítří už budu na cestě domů.

Je krátce před půlnocí a já se chystám spát. Můj klient mi právě oznámil, že se chystá vzít rodinu na víkend na chalupu a mně chce nechat prázdný dům na bádání. Je to sice zbytečné, ale vzhledem k tomu, že musel vybrat všechny rodinné úspory, aby mi mohl zaplatit, měl bych předstírat alespoň trochu ochoty a zájmu. Odjíždím v pondělí.

7. dubna

Hned ráno u snídaně mě rodinka pobavila dalším vesnickým výstupem. Starší dcera tvrdila, že se jí ve snu zjevil duch a řekl jí, že o víkendu zemře. Všichni se vyděšeně křížovali a prosili Boha o záchranu. Myslel jsem, že puknu zadržovaným smíchem. Opravdu se těším domů.

Během dne probíhaly důkladné přípravy na víkend, což mimo jiné znamenalo mnoho poděšených výkřiků a obviňování, že jim duch ukradl

ponožky. Pro zachování zdravého rozumu jsem se z domu vypařil na další obhlídku města a tak tu teď sedím na jedné z mnoha laviček na náměstí T. G. M. Naštěstí budu mít už dnes večer klid.

Záznam č. 3

„Je 22 hodin a 10 minut. Rodinka už před pár hodinami odjela a já mám tím pádem dům sám pro sebe. Aspoň si konečně udělám pořádnou dovolenou.

Pokusil jsem se na té jejich předpotopní televizi naladit něco jiného, než základní tři programy, ale po neúspěšném rozoznání spojení s jakousi podivnou polskou stanicí jsem to vzdal.

Až se klient v neděli vrátí, řeknu mu, že jsem se o vše postaral a žádná strašidla v domě nemá. Jednoduché.“

Záznam č. 4

„Před chvílí udeřila půlnoc, jdu si lehnout. Nezaznamenávám žádnou nadpřirozenou aktivitu a ani k tomu nepotřebuji zapínat své přístroje.“

Záznam č. 5

„Něco se děje, pro jistotu jsem přece jen tu svou mašinku vytáhl. Pravděpodobně to ale zase bude nějaké zatoulané zvíře a já jen začínám šilet z těch jejich povídaček. Ačkoliv...

To snad ne! Zaznamenávám aktivitu přístroje, radši to vezmu dolů.

To je neuvěřitelné, opravdu tu něco je! Ukazatel počtu osob se zbláznil, nejdřív ukazoval jen jednoho – mě, ale najednou jich tu podle něj je pět! Že by si to přece jen nevymýšleli?

Tohle ovšem není žádné prokletí, tohle je... to je paráda! Tohle místo musí stát na základech nějakého starého domu nebo kláštera, co já vím. Zapínám magnetofon, třeba se mi podaří něco zachytit.“

Záznam č. 6

„Do teď jsem nezaznamenal žádnou větší aktivitu, možná se mi jen přístroj rozbil. Jdu spát, zítra se na to podívám.“

8. dubna

Hned ráno jsem prozkoumal všechny záznamy a nenašel jsem nic. Přesně jak jsem čekal. Pravděpodobně nějaký zkrat nebo tak něco. Začínám z toho asi

bláznit, že jsem tak rychle uvěřil tomu, co mi přístroj ukazoval.

Pro jistotu ho dnes večer zapnu znovu, co kdyby náhodou.

Rád bych o tomhle domě něco zjistil, ale vypadá úplně stejně jako všechny ostatní. A pochybuji, že by majitel měl nějakou historii domu, rozhodně na to nevypadá. Půjdu se ještě projít do města, nemají tady vůbec špatnou zmrzlinu.

Záznam č. 7

(Na pozadí zvuk televize.)

„Je opět večer, zapínám přístroje, ale taky televizi, přece tu nebudu sedět v tichu, když se nic neděje. Pokud se dnes nepotvrdí včerejší úkazy, vzdávám veškerou snahu o zjištění nějakých paranormálních aktivit. Jediný nenormální je tady zatím můj klient.“

„Opět jsem zaregistroval nepatrnou aktivitu na svém přístroji, nepřikládám tomu ale žádný význam, včera jsem ho zbytečně přecenil.“ *(Zvuk televize utichá.)*

„Samozřejmě, pokud by se tu opravdu vyskytovaly nějaké astrální bytosti, musel by se můj klient obrátit na dalšího odborníka, který by se mohl pokusit je odstranit. Nejsem si jistý, zda by uspěl, pokud jsou tyto bytosti nějakým způsobem spjaty s domem, nebývá lehké je dostat pryč. Zpravidla nechápou, že už nejsou majiteli pozemku, a že právo na obývání domu má někdo jiný, zvláště pokud dům koupil a nezdědil.“ *(V pozadí tříštivý zvuk.)*

„V kuchyni padají hrnce, že by konečně nějaká zábava?

Ne, vypadá to, že nic. Ne...“ *(Tříštivý zvuk velmi blízko diktafonu, výkřik.)*

„Právě mi kolem hlavy proletěl nerezový hrnec, to bude drahé. Někomu se asi nelíbí, že se tady motám. Přístroj ukazuje tři osoby v místnosti. Ne, pět. Ne! Teď už osm, tohle je tedy něco! Zkusím se podívat do sklepa a na půdu, tam bývají pohromy nejčastější.“

„Ve sklepe jsem nic nenašel, respektive můj přístroj se ustálil na jedné osobě, což pro mě není nijak zajímavé. Nyní vcházím na půdu. Hned u dveří je žárovka na provázek, která víceméně osvětluje větší část půdy.

Moc toho tady není, kolem stěn jsou naskládané nějaké papírové krabice, pravděpodobně s nepotřebnými věcmi... ano, pár knih, zimní oblečení, staré dětské hračky... úplně vzadu stojí velká dřevěná truhla s velkým zámkem. Kde by mohl být klíč?“

„Klíč jsem našel v obývacím pokoji, ve skříňce nad krbem. Je starý, zarezlý, snad jím ještě půjde v zámku otočit.

„Zámek povolil, otevírám truhlu...“

(Hlasité vrzání.)

„Jsou tady opravdu staré věci: šaty, knihy, panenky... to je neuvěřitelné, musí to být nejméně sto, sto padesát let staré. Mezi knihami leží pár volných listů, vypadá to na dopisy. Tenhle je datovaný do roku 1856. Psala ho žena, nějaká Viktorie, zřejmě nějaké své příbuzné, možná sestře.

Drahá Emilie,

poslední dobou je všechno mnohem horší, než dřív. Od chvíle, kdy nás opustil můj drahý muž, nemáme se s Isabelou dobře. Ten hulvát (jméno je nutné vynechat - pozn. red.) mě chce přinutit, abych dům prodala, sám si na něj brousí zuby. Tento dům je velmi starý a má velmi bohatou historii. A samozřejmě, vztahuje se k němu spousta hloupých povídaček. Ten hlupák si vážně myslí, že pod naším sklepem se nachází skryš, ve které je ukrytá truhla plná zlata, které tu kdysi zanechal král Přemysl Otakar I. Samozřejmě, že kvůli tomu už dříve dům několikrát rozkopali, ale on si nedá říct, přestože se nikdy nic nenašlo.

Nemůžu kvůli němu ani chodit do práce, tak dlouhé má prsty. Chce, abychom přišli na mizinu, a on pak bude za mesiáše, který nás zachrání tím, že od nás odkoupí náš dům. Měla jsi pravdu, Emilko, je to zlý a proradný muž.

Myšli na nás, ať vše v dobrém přestojíme. Tvá Viktorie

Vypadá to, že ten dopis nikdy neodešel. Zvláštní. Je tu další neodeslaný, napsaný o dva měsíce později.

Emilko,

je to čím dál tím horší! Nejenom, že jsme téměř na mizině, ten, ten... nemohu najít vhodná slova. On se opravdu snaží, dokonce o mě šíří pomluvy, že jsem se prý spřáhla s ďáblem, dovedeš si to představit? V této rozumné, vyspělé době on proti mně tahá čarodějnictví. Vždyť bude všem jen pro smích... Samozřejmě mi jeho útoky nejsou příjemné, především mě takhle osočil na trhu a kvůli němu jsem nedostala ani slepici. Přece mu to lidé neuvěří...

Viktorie.

Radši si to vezmu dolů, žárovka začíná problikávat.“

„Další dopis, chronologicky poslední, napsala Viktorie za půl roku.“

Je to hrozné, nevěřila bych, jak jsou lidé hloupi a zlí. Má dcerka, moje malá nebohá Bela, je mrtvá, Emilko. Zastřelili ji jako psa a já se musela dívat. Namluvil lidem, že Isabela je dítě Satanovo, že náš svět uvrhne do zkázy, když se dožije dospělosti. A oni mu uvěřili. Jako tupé ovce se přihnali do našeho domu a zabili ji. Netušila jsem. Už nemám sílu žít, všechno mi vzali. A on dostane, po čem toužil. Jak jen bude překvapený, až zjistí, že všechno zlo, které napáchal, bylo zbytečné!

Mám tě ráda, Emilko moje. Uložím se se svou Isabelkou do skrýše pod sklep, aby nás tam našel a viděl, co způsobil...

„Takže možná přece jen prokletí. Pokud je můj klient potomkem nebo i vzdáleným příbuzným tohoto uzurpátora, mohl na sebe nějakým způsobem obrátit hněv Viktorie, potažmo Isabely. Měl bych se jít podívat do toho sklepa. Teď, když už vím, co mám hledat, budu možná úspěšnější.“

„Našel jsem poklop v podlaze. Je až skoro v rohu, možná byl dům přestavován. Naštěstí se ale dá otevřít. Jak to, že si ho nikdo nevšiml?

Pod poklopem je naskládáno pár cihel, aby odradily náhodného nálezce, možná proto. Pod cihlami je další poklop, tentokrát jen dřevěný, jako ze studny. Sundávám ho... je tu žebřík, nebo spíš schůdky. Světlo petrolejky, kterou jsem si s sebou vzal, dolů nedosvítí, polezu tedy do neznáma.“

„Nebylo to ani moc hluboké, možná tak tři metry. Podle všeho se teď nacházím v nějaké místnosti pod domem. Nevidím tu žádnou chodbu pryč, už jsem obešel tři strany a nic... Můj bože! U čtvrté zdi jsou kosti. Vypadají jako dvě kostry schoulené do sebe. To musí být Viktorie s Isabelou, to je příšerné. Pokud sem šel hledat poklad, musel je tu přece najít, proč je nedal odnést? Mohl je v klidu pohřbít a nenechávat si pod domem takovou nechutnou vzpomínku na to, co udělal.

Já mám dost, lezu nahoru. Kromě koster tu nic jiného nevidím.“

„Musím to říct svému klientovi, je možné, že vymítání ani nebude třeba. Je dost pravděpodobné, že pomůže i jen řádné pohřbení mrtvých...“

Přístroj něco ukazuje. Přítomné osoby dvě, tři... To jsou ony. Snad poznají,

že jim nechci ublížit, že se jim vlastně snažím pomoci.“

(Na pozadí je slyšet neidentifikovatelný šum.)

„Ne, já to nebyl. Nejsem ten, komu se máš mstít!“

(Šum zesiluje, téměř přehlušuje hlas spiritisty.)

„Věřte mi, chci vám pomoci! Bože! To je hrůza, ne!“

(Následuje zběsilé mumlání, mužský výkřik, ženské vyjeknutí a dětský pláč.

Poté je na pásce ticho až do chvíle, kdy se přetočí na konec.)

Kriminalisté případ uzavřeli s tím, že dům vyhořel kvůli převržené petrolejové lampě. Pod zbytky domu našli druhý sklep a v něm kostru muže, ženy a dítěte ženského pohlaví. Všechny kosti byly posbírány a odvezeny na městský hřbitov, kde byly spáleny a rozptýleny na prachovou loučku. Deník a diktafon, které záhadně přežily požár, byly odevzdány do prostějovského archivu. Rodina se z města odstěhovala a nikdy se nevrátila.

Svatý Kopeček

ŽLUTAVÝ KOSTEL VLÁ NA HOŘE ZELENÉ,
TO JE KOROUHEV TÉTO KRAJINY TICHÉ A SVĚCENÉ,
TO JE SVATÝ KOPEČEK U OLOMOUCE, MÍSTO PRO
POUTNÍKY A VÝLETNÍKY,
OSADA DODÁVAJÍCÍ DĚLNÍKY TOVÁRNĚ KOSMOS A
TOVÁRNĚ NA HŘEBÍKY,
PANNA MARIA SE ZDE ZJEVILA A STÁLE ZJEVUJE SE
BABIČKÁM S NŮŠEMI A DĚTEM NA CHRSTÍ V LESE,
ZDE JSOU MĚ PRÁZDNINY OD NAROZENÍ AŽ DO LET
DVACETI,
V BOROVÝCH PASEKÁCH A LÍSKOVÉM HOUŠTÍ DOBŘE
ZASETY,

Jiří Wolker, 1921

Poezie Václava TESLÍKA

Má víra v boha ještě smysl, víra má?

Čí víra v boha smyslem je, čí smyslem není?

Kdo pozná cestu tajemstvím, a kde je skrývaná?

Tam, jistě tam za rohem všednosti, kde se i čerti žení.

Tak měkký tón je svítání, ať tvrdé probuzení,

když sny se vytrácí jak stíny opilých.

Vracíš se únavou se stínem snu, už není,

v paprscích pohasl, ač byl i jedním z nich.

Tak měkký tón, pak fanfáry, čas denní

a proudech úsilí zas nová konání

s pocitem nutnosti, že dnešek zítřek změní.

Ten pocit velmi rád objímá rouhání.

15.10.2016

„Až umřu, nic na tomto světě se nezmění. Jen několik pacientů se zeptá: Kdo mě zastupuje?“ (Václav Franc podle Jiřího Wolkerera) To jsem si dovolil parafrázovat ve své knize „Dvakrát vrtej, jednou trhej.“ A abyste věřili, že jsem se setkal s Jiřím Wolkerem osobně, tak tady je důkaz. Foto vyhotovila moje žena Ladka.

ČAJ pro chvíle pohody

č.122, listopad 2016, ročník XV

Vydáno 3. listopadu 2016 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!